

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisorile nefrancate nu se
 primesc.
 Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 În Viena: la M. Dukas Nachst.,
 Nuz. Angenfeld & Emerio Les-
 ner., Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachst., Anton Oppelk.
 În Budapesta la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Erssébet-közt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o coloană 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicării mai dese după tarifară
 și învoială. — **RECLAMĂ** pe
 pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(Număr de Duminică 24.)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungarie:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr-ii de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr-ii de Duminică 8 fr. pe an.
 Se prenumeră la toate ofi-
 ciele poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30. etajiu
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un exem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 128. — Anul LXVII.

Brașov, Vineri 11 (24) Iunie.

1904.

Avem credința tare...

În numărul de azi săptămână al
 foiei noastre un preot îngrijat de sor-
 tea școlilor noastre, la tulpina cărora
 adversarii au pus secularea, se plânge,
 că frații săi în Christos nu mai
 sunt la înălțimea zelului și a insu-
 ficienței, ce-i conducea odinioară în cau-
 sele mari românești. Îl dore în deo-
 sebi, că vede, că preoții noștri nu
 acompaniază cu nici un cuvânt no-
 bila luptă de apărare a Metropoliti-
 lor, „nu pun pe hârtie nici o literă“,
 pe când erau foarte comunicativi și
 scrieau articole peste articole „pen-
 a urgita congrua“...

Să fim drepti și cu inimă cu-
 rată ori de câte ori ne gândim la
 faptele noastre și la datoria, ce-o
 avem față cu viitorul națiunii noastre!

Să fim drepti și să recunoștem,
 că de mult preoțimea noastră nu mai
 urmărește afacerile noastre naționale
 cu acel interes viu și cu acea tra-
 gere de inimă, ca altădată. Cau-
 sele? Sunt multe și nu ne îndoi-
 m, că se vor găsi prea destui, cari vor
 fi gata a ne dovedi, că vina este a
 vremurilor și a împrejurărilor, nu
 însă a preoțimei, a căreia sentimente,
 idealuri și năzuințe au rămas neschim-
 bate.

Ôre așa să fie în adevăr?

În timpurile de mai înainte când
 preoții „valahi“ mergeau cu crucea
 'n frunte, și când poporul nostru în
 afară de ei nici că mai avea alți
 sfătuitori ori conducători, fost'au
 alte împrejurările, mai ușore și mai
 plăcute, ori fost'au poporul mai deș-
 tept și mai avnt, decât azi? Câți
 preoți, câți bărbați mireni cu invē-
 țatură superioară aveam atunci și câți
 avem acum? S'ar puté deci să fie
 azi mai grele condițiunile de luptă
 pentru preoțimea noastră, decât în
 acele vremuri de redesteptare na-
 țională?

Par a fi mai grele nu numai,
 dér până la un punct ôre-care și
 sunt. Vremurile în adevăr s'au schim-
 bat dela mijlocul veacului trecut
 foarte tare prin progresele cele mari,
 ce le-a făcut lumea în scurt timp.
 În locul puștii cu cremene a venit
 pușca cu repetiție, și ceea-ce odi-
 niară se putea decide prin vitejia
 personală a câtor-va, azi numai prin
 insuficiența și eroismul multora, prin
 conlucrarea în unire și 'n deplină
 armonie și prin jertfele întregii ob-
 ște se pôte dobândi.

Se cere dér azi, față cu mijlo-
 cele perfecționate ale timpului, în-
 doit și întreit mai multă pregătire,
 prevedere și mai mult devotament
 în lupta pentru existență. În schimb
 însă a înaintat și poporul nostru,
 deși nu în măsura deplină recerută,
 puindu-i se mereu piedeci în cale.

Acésta împrejurare ar trebui să
 fie însă nu o descurajare, ci numai
 un îndbold mare pentru preoțimea
 noastră. de a nu-și eși nici un mo-
 ment din rolul și chemarea ei isto-
 rică și de a fi tot-deuna la înălți-
 me în luptele de apărare și de
 emancipare ale neamului românesc.
 Nu ne putem închipui preoți-
 mea noastră română, decât numai
 ca preoțime națională, care pe
 lângă propagarea învățăturilor iubi-
 rei creștinesce, să fie tot-deuna
 înainte mergătoare în năzuințele sfin-
 te ale națiunii române spre idealul
 culturii și al fericirii sale.

Astăzi preoțimea noastră nu mai
 este avisată exclusiv la propriile sale
 forțe. Sub conducerea ei, în partea
 cea mai mare din înșiși fiii de preoți
 s'au format cu timpul legiuni de
 bărbați cu carte mireni, cari pe toate
 terenele vieții, îi dau și îi pot da
 un ajutor puternic, luându-i de pe
 umeri parte mare din sarcină și res-
 ponsabilitate.

N'are să fie îngrijată decî preo-
 țimea noastră de viitorul său. N'are
 să o opăcăască cestiuni ca a con-
 grui, pe care statul e dator a i-o
 da, nu de milă, ci drept parte ce
 i se cuvine ca preoțime românească.
 N'are și nu e permis să-o opăcăască,
 pe câtă vreme menirea ei nu pôte
 fi de a forma în mijlocul poporului
 român o castă, ci are menirea să
 trăiescă, să muncască și să móră în
 deplină solidaritate cu el.

Avem credința tare, că focul
 sacru al jertferei pentru binele na-
 ționalei române nu s'a stîns în inima
 preoților noștri, ci că arde sub spuza
 neajunsurilor, pe cari dușmănia noue-
 lor vremi le-a adus și asupra ca-
 pului lor.

Credința ne-o hrănesce însăși
 pilda, ce-o dau neamului și țării Me-
 tropoliții noștri, pildă ce trebuie să
 aducă ródele ei binecuvântate.

Revistă politică.

Brașov, 10 (23) Iunie.

S'au turburat érași duhurile ko-
 șutiștilor, și cele din urmă ședințe
 ale *dietei ungare* au fost împodobite
 cu scene turbulente, cari reamintesc
 vremile de obstrucțiune din anul tre-
 cut. Pricină de certă și gălăgie a
 dat răspunsul ministrul președinte
 Tisza în cestiunea corespondenței con-
 sulatului austro-ungar din Galați (Ro-
 mânia) cu primarul șovinist din Do-
 britin, care a trimis o scrisóre a
 consulului amintit, ce nu era scrisă
 în limba maghiară, ci germană. Mi-
 nistrul președinte Tisza a dojenit pe
 primar și i-a poruncit să resólve scri-
 sórea consulului. Asupra acestei pro-
 cederi Tisza a fost interpelat în
 dietă, el a și răspuns dicénd, că limba
 de serviciu la oficiile ministeriului
 de externe austro-ungar e limba ger-
 mană, așa a fost tot-deuna usul le-

gal și în contra acestui us dieta n'a
 protestat nicî-odată.

Răspunsul ministrului președinte
 Tisza a provocat furiile koșutiștilor,
 cari au dat năvală în contra lui, în-
 vinuându-l că disprețuesce drepturile
 limbei maghiare.

În ședința de altăieri s'a pus
 din nou la ordinea zilei afacerea a-
 césta de limbă și s'a cerut ședința se-
 cretă, unde Tisza și garda sa au fost
 făcuți cu ou și oțet din partea pri-
 etinilor săi din stînga extremă.

Koșutiștii nu s'au mulțumit cu
 atât, și au provocat asupra afacerii
 o nouă discuțiune în ședința de-
 eri, Miercuri, a dietei. Tisza, care
 într'aceea sosise din Viena, unde a
 avut o audiență la palat, a răspuns
 reînoidu-și aprópe declarațiunile de
 mai înainte și dicénd, că și Deak
 și Andrassy au recunoscut, că limba
 germană e limba oficială a diploma-
 ției, ér legile ungare nu reguléză
 prin nici o dispozițiune cestiunea a-
 césta. Interpelantul Bakonyi n'a luat
 spre sciință răspunsul, ci s'a cerut
 votare nominală. Votarea se va face
 în ședința de azi, Joi.

Grecii de la patriarhatul din
 Constantinopol își fac de cap. O
 scire mai nouă ni-a adus o altă veste
 despre *dușmănia patriarhatului față cu
 Românii din Macedonia*. Patriarhul a
 protestat împotriva clădirii unei bi-
 sericii române la Monastir, pe urma
 cărui protest guvernul turcesc a dat
 ordin să se înceteze cu construirea
 bisericii. Românii din Macedonia au
 protestat și ei telegrafic la Pórtă,
 ér legațiunea română din Constanti-
 nopol a făcut pași în același scop
 pe lângă Pórtă, care a apreciat drep-
 tele cereri ale Românilor și a dat
 autorizare de a-se continua cu con-
 struirea bisericii.

Păgânul Turc mai bun, decât
 „creștinul“ Grec.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cântecul plugarului.

Ciocărlie, ciocărlie
 Ce tot vrei să-mi spui tu mie
 De te 'nalți și cobori érá
 Tot așa ca ș'astă vară?

Urcă-te la ceriú mai bine
 Spune-i ceriului de mine,
 Spune norilor, le spune
 Că mi-e dor de zile bune!...

Ce-mi tot cânti de pribegie
 Ciocărlie, ciocărlie,
 Când tu scii că plugul meu
 Mi-e altar și Dumneșeu!

Că pământul din rozóre
 Tremură de dor de sóre,
 Sé mai iasă de sub glie
 Ciocărlie, ciocărlie!

Rândunica.

Intr'o di, așa spre sară
 Te-ai întors din zări albastre
 Și-ai venit cu cântec érá
 La feréstra casei noastre.

Ți-a cădut așa cu jale

Că nu poți să-ți veđi stăpâni
 Și-ai rămas cântând agale
 Sus pe cumpăna fântâni.

Ér a doua zi de vreme
 Dat'ai róta prin ogradă,
 Așteptând ca să te cheme
 Séu să iasă să te vadă;

Dér zărind pe mama biata
 Singură plecând la muncă,
 Te-a cuprins un dor de tata
 Și-ai sburat departe 'n luncă....

Z. Bârsan.

Cuvint de îngopare

vechiului Ștefan, domn al Moldaviei
 ce s'au numit mare
 pentru marele vrednicii și vitejii ale sale.

— Fine. —

Partea a treia.

Nu sciu cum că sfințele Scripturi, po-
 menirea împéraților 'norodului celui ăter-
 când ales în scris lăsând'o, pe acei ăter-
 nici viteji mai sub tăcere îi lasă, în loc ca
 pe împérații cei bine credincioși cu totă
 desfătarea voróvei ni-i arată, până și cele

micî a lor lucruri zugrăvindu-le. Căci căr-
 țile ce se numesc ale împéraților, întâiu a
 doua și a treia, numai pe Saul, pe David
 și pe Solomon, ni-i arată. Ér în cea de pe
 urmă, rënduesce pe atâți arătându-le nu-
 mai numele, și istorisind viața lui Ilie séu
 Elisen. Dar ôre pentru ce? Pentru-că D-șeu
 aceste veteji mari, puteri silnice, avuți
 desfătate, decât nu purced din isvorul cre-
 dinței, nicî lăudate, nicî primite le are.
 Așa dér mai totă împérația lui Saul cu-
 prinde lauda lui Samuil și a lui David; ér
 cartea a doua este numai a lui David. Dér
 să vedem, ôre cum îl laudă? Că au sfărmat
 cetăți? Că au dobândit móbóie? Ba! Ce
 întâiu pune temeiu și dice: „prea plăcut
 este înaintea mea copilășul“ și mai pe ur-
 mă arată și celelalte a lui fapte strălucite.

Ôre aici auditorilor, n'am făcut noi o
 greșală veđută? Că lăudând ale Domnului
 Ștefan lumeștile fapte, ale credinții, cari
 sunt și mai mari și vecnice le-am tăcut
 până acum? Însé ce face acesta? Noi am
 mirosit florile, nelăpădând pomul. Dulcéța
 rodurilor am mărît și cu atât mai mult pe
 rădăcină am lăudat. Și măcar că la lauda
 vitézului acestuia am purces îndărét, însă
 numai să nu lăsăm ceva, greșala nu va fi
 de cap.

Dér aici simt că puterea mea slăbesce,
 amóțesc cu totul, greutatea mă atérnă, și
 pe acest câmp lat și desfătat a credinții
 acestui biruitor nu se alerg, ci cu frică pă-
 șesc. O! de mi-ar da mie duhul înțelegéri
 duhul priceperii, ca să pot avé acel meș-
 țesug, nu numai laudele ci și credința lui
 în inimile vóstre să zugrăvesc! Mare îm-
 pérate! De a căruia clipală spânzură lumea,
 ce este cu neputință la tine? și, de nu-mi
 dai mie aceea iscusință, rogu-mé, Stăpâne a
 totă făptura, auditorilor acestora o mică
 parte, de înțelepciunea ta dá, ca dintr'al
 meu prost cuvânt, nu aceea ce dic, oi aceea
 ce ar trebui, să audă, să înțelegă. Dér să
 începem, măcar căci cu greu este, și din
 cotro caut, noian veđ; însă să începem....

Pare-mi-se creștinilor, că patru lucruri
 mai întâiu trebuiesc să se afle la un creș-
 tin: credință nesmintită, nădejde în D-șeu
 neschimbată, fapte bune necontentite, grija
 de sfirșit bun și după lege. Acestea sunt
 pe cari totă legea razimă, acestea de le
 vom avé ne vom mântui, ér de nu, ne vom
 osândi. Aceste sunt razimul, stălpii, întări-
 rea, acoperéméntul și temeiuul legii noastre.
 Să le căutăm dér pe fie-care dintr'aceste,
 și să vedem de s'a aflat în Ștefan.

Dér ce inđoială de credința lui pu-

În ziua de 16 Iunie s'a întâmplat la Helsingfors un *asasinat politic*, despre care s'a scris mult prin ziarele europene. Eată cum s'au întâmplat lucrurile:

Helsingfors este capitala Finlandei, o țară în nordul Europei, megieșă cu marea Botnie, apoi cu Rusia și Suedia. În anul 1809 țera acosta a fost cucerită de Rusia și alcătuia o țară deosebită sub numele de „mare principat”, având dieta și legile ei deosebite, armata ei proprie și limba oficială finlandeză. Țarul când se urca pe tron punea jurământ, că va respecta legile Finlandei și le-a și respectat până mai înainte de asta cu vr'o dece ani. Atunci însă prin ziarele șoviniste rusești (căci și acolo sunt șoviniști) au început să scrie, cerând ștergerea drepturilor Finlandei și Țarul, ascultând de sfetnicii săi șoviniști, rënd pe rënd a sfâșiat toate drepturile constituționale ale Finlandei, i-a nimicit armata proprie și i-a silit pe bieții Finlandezi să facă serviciu militar în armata rusescă; apoi s'a introdus limba oficială rusescă, s'au făcut școli rusești, s'au numit Ruși în deregătorii, cu un cuvânt Finlandezii au început să fie asupriți. În zadar au protestat, căci pe frunțașii lor Rușii i-au aruncat în temnițe, ăr ziarelor finlandeze nu le era îngăduit să scrie despre durerile poporului.

De vr'o 6 ani încoco starea Finlandezilor era din cea mai jalnică. La 1897 s'a numit anume guvernator un general cu numele *Bobrikow*, un despot crunt, care răspundea la strigătele desperate ale poporului cu temniță și exil. Așa s'a umplut cupa suferințelor și în ziua de 16 Iunie un tiner funcționar cu numele *Eugen Schaumann* (tatăl său general și senator) a făcut un atentat asupra lui *Bobrikow*, descărcând asupra lui 3 glonțe de revolver și omorându-l. După acosta s'a ucis și pe sine. S'a găsit în buzunarul lui o scrisore adresată Țarului. În acosta scrisore descopere toate suferințele poporului său, în urma cărora — dice — „n'a rămas alta, decât să-l repunem pe *Bobrikow*”. De bună voie m'am hotărât eu la acest fapt — dice *Schaumann* — și cu limbă de mörte te rog Maiestate, să cercetezi durerile noastre, să ne ascuți de sfetnicii cei răi, ci să te convingi singur despre cele ce se petrec în Finlanda, ca și în Polonia și în provinciile de la Marea de Ost, unde Rușii schiuginesc pe cele-lalte naționalități.

Răsboiul ruso-japonez.

Starea răsboiului din Asia răsăritenă a devenit în zilele din urmă cât se pöte de primejdiosă pentru Ruși. Ei au suferit din nou o mare înfrângere — pöte cea mai mare de la izbucnirea răsboiului.

Se scie, că generalissimul rus *Kuropatkin* a deslipit, de la armata sa principală din *Liaoyang*, un corp de armată de 25.000 pus sub comanda generalului *Stackelberg* și l'a trimis spre *miadăși* pentru a despresura *Port-Arthurul* strașnic strîns de Japonesei.

Incercarea a fost nu numai nereușită, ci chiar desastroasă pentru armata lui *Stackelberg*. La 15 Iunie armata acosta ocupa poziție lângă *Wafankou-Telissu*. Japoneseii au atacat'o cu multă înverșunare din trei părți. Lupta a fost teribilă. Rușii au resistat cu eroism, dăr furia nu mai puțin eroică a Japoneseilor i-au silit să se retragă, având pierderi förte mari. Peste 3000 de Ruși, între cari 150 ofițeri și trei comandanți, au fost uciși, răniți și căduți prizonieri în mâinile inamicului. Japoneseii nesocotind mörtea, trăsniți de artileria rusă, care le secera rëndurile treptat cum înaintau, năvăliră asupra Rușilor cu baioneta și omoriră pe artileriștii ruși chiar lângă tunuri, pe cari le-au luat apoi ca pradă. Măcelul fű îngrozitor. Au căduț și dintre Japonesei peste 1000.

Generalul *Stackelberg* vedënd coversitörrea majoritate a inamicului (40.000 cu 200 tunuri, contra 25.000 cu vr'o 60 de tunuri), a dat ordin de retragere spre *miadă-nopte* urmărit, firesce, de învingetörri.

Nu se scie încă cu siguranță, decă remășițele armatei generalului *Stackelberg* s'au putut adăposti după acest desastru într'un punct sigur. Unii susțin, că Japoneseii i-ar fi tăiat linia de retragere, alții dic că *Stackelberg* și-a readunat forțele impräsciate de dușman și că i-s'ar fi trimis ajötöre noue de la *Liaoyang*, ca să-i acopere retragerea, eventual să pötă rezista cât de cât la un nou atac.

Scirile mai nouespun, că lupta s'ar fi reinceput — și că însuși *Kuropatkin* merge acum în fruntea trupelor.

Acesta e evenimentul cel mai însemnat din zilele din urmă întâmplat pe uscat.

*

Pe mare au pătit'o rău Japoneseii. Flota amiralului rus *Skyrdlov* din *Wladiwostok* s'a repeđit fără de veste în canalul coreean și a scufundat cinci vase de transport japoneze. Pe calea acosta nu mai puțin de 5000 Japonesei și-au pierduț viața, apröpe toți soldați, cari erau trimiși spre *Manciuria*. Un supraviețuitor de pe transportul cufundat „*Hitahimaru*” dă amănunte înfiorätöre despre nimicirea acestui vas. Corăbiile rusești au fost zărite la örele 7 dimineța. La örele 10 Japoneseii se încercară să fugă. Rușii îi urmăriră și deschiseră foc asupra vasului. Focul era îndreptat spre linia de plutire. Rușii ținteau trupele de pe bord. Canonada era teribilă. În câte-va minute podurile fură pline de cadavre și sângele curgea șiröie. Un obuz lovi în mașină, omoränd 200 ömeni. Vasul începü să se cufunde cu partea de dinapoi și la 6 öre era cu totul în apă. Comandantul trupelor a dat ordin să se ardă stégul regimentului, apoi se sinucise. Numai puțină putură scăpa cu luntrile.

Flota lui *Skyrdloff* s'a reintors, după isprăvile aceste, nestinghirită, la *Wladiwostok*.

Despre operațiunile mai noue pe câmpul de bătăie, telegraful aduce urmätörele sciri:

Lupte noue.

Telegrame venite din Londra vestesc, că mari lupte sunt în ajun a-se întâmpla. Comandantul suprem al armatei ruse generalul *Kuropatkin* ar avé de gând să nu mai aștepte la *Liaoyang*, ci se ia ofensiva, pentru-că nu-i rămâne alt-ceva de făcut în urma înfrängerei suferite de *Stackelberg* la *Wafankou*.

Kuropatkin concentröză — spun scirile amintite — mari forțe de luptă lângă *Hayciöng*, unde se crede că se va da o luptă decisivă. Tot la *Hayciöng* s'a dat înainte cu 10 ani lupta cea mare între Japonesei și Chinesii, aceștia fiind zdrobiți.

Diarul engles „*Daily Mail*” primesc din *Föngwanceng* (cartierul general al armatei lui *Kuroki*) scirea, că lângă *Hayciöng* Rușii au concentrat deja două diviziuni. O parte din trupele acestea au fost împinse la 12 chilim depärtare spre *miadăși* de *Hayciöng*. Japoneseii păströză o adencă tăcere asupra mișcărilor lor. Totuși diarul „*Times*” i-se vestesc din *Tokio*, că a treia armată japoneză de sub comanda generalului japonez *Nodzu* a început deja să înainteze spre *Kaicu* și *Hayciöng*.

Tot din *Föngwanceng* vine scirea, că Rușii se adună în jur de *Saimatsi*, unde au sosit până acum 12.000 infanterie și o baterie de artilerie. Armata rusă, care stă față cu prima armată japoneză (a lui *Kuroki*) e gata de luptă, din și în și se întăresce și se crede că încă Duminecă se va da o luptă mare. *Kuroki* încă e bine pregătit și se crede sigur în fața Rușilor.

Armata principală a Rușilor se află între *Hayciöng* și *Kaying*.

Armata lui Stackelberg.

Despre armata generalului rus *Stackelberg* bătută strașnic la *Wafankou*, se vestesc urmätörele:

Generalul *Stackelberg* i-a succes a-și aduna frânturile armatei lângă *Kaicu*. Lupta pe care au dat'o Japoneseii lângă *Wafankou* a fost una din cele mai înverșunate. Rușii au avut aici cele mai mari pierderi. Au fost uciși 1501 Ruși, pe cari Japoneseii i-au îngropat pe câmpul de luptă. Afară de aceștia Rușii au dus cu ei numeroși morți, ăr de Sămbătă până Luni au dus cu trenul la *Carbin* 3500 răniți.

După o scire din *Petersburg*, Rușii lui *Stackelberg* n'au putut face nici o mișcare, de care Japoneseii se nu fi avut cunoștință. Chinesii li-au venit în *privința* acosta în ajutor, căci de pe înălțimi ei dădeau semne asupra mișcărilor Rușilor. O baterie rusescă era, în lupta de la *Wafankou*, förte bine acoperită, ea nici n'a puscat, căci aștepta apropierea Japoneseilor. Chinesii însă au tradat Japoneseilor pozițiunea, în care se afla bateria rusă și în urma acosta inamicul începü s'o bombardeze teribil, până când o făcu incapabilă de a mai lupta.

Tot spioni chineși au tradat Japoneseilor mișcările de retragere a armatei lui *Stackelberg*. În urma acosta două colöne japoneze au urmărit armata rusă în retragere, dăr lui *Stackelberg* i-a succes să scape. L'a ajuns însă din spate a treia colönă japoneză, care l'a atacat și l'a silit să primescă lupta, în care a luat parte a doua brigadă de vânători siberieni. Lupta s'a sfărșit din nou cu *mari pierderi pe partea Rușilor*. Se dice, că *Stackelberg* a pierduț örași 3000 de ömeni.

Scirea acosta nu e confirmată încă, ba după o informație a diarului „*Daily Express*” din Londra, *Stackelberg* ar fi scăpat norocos, deöre-ce cavaleria rusă a împiedecat atacul Japoneseilor, cari sosită prea târziu la *Takopo*.

Despre situația la *Port-Arthur* nu se scie nimic mai nou și pozitiv. Se scie numai atăta, că armata japoneză de sub conducerea generalului *Oku* stringe tot mai mult cercul de asediu în jurul cetății, pe care Japoneseii speră s'o ocupe în timp de 2—3 săptămăni.

În general dis, din telegramele ce sosesc de pe câmpul de răsboi cu greu ne putem face o adevărată iconă asupra situațiunei. Vedürăm, cum cele mai prospete telegrame vestesc, că *Kuropatkin* însuși ar fi plecat de la *Liaoyang* spre *Sud* și că ar fi luat ofensiva. Scireani-se pare esagerată, tot așa de esagerată ca și aceea, care vine din Londra spunënd, că Japoneseii ar fi ocupat cartierul general rus *Liaoyang* al lui *Kuropatkin* și că *Kuropatkin* s'ar fi retras spre *Mukden*, avënd pierderi colosale în lupta cu armata lui *Kuroki*.

tem avé, carele pe creștinătate nu cu cuvinte numai, ci din inimă cu căldură a mărturisit'o? Să întörcem puțin ochii noștri spre faptele lui, și să vedem nu sunt töte roduri ale unei credințe fierbinți?

Însă pe care întâii să pomenim? *Evilavia* ce avea cătră slujitorii lui *Isus Christos*, ori dragostea cu care se aprindea cătră împlinirea poruncilor lui, curățenia vieții în care petrecea, ori rugile lui cele neincetate cătră Mântuitorul? Dăr pentru acea rivnă, care avea spre întărirea legii, ce voiu dice, că nu da somn ochilor săi, niöf genelor sale dormitare? Acosta gândia, acosta cugeta, cătră acosta se nevoia, ca biserica lui *Christos* să se mărescă și să se lătescă. Apuca armele, nu ca să lătescă domnia, ci ca să apere legea. Însă ce ne trebuiesc atătea cuvinte, căci când ar fi vre-o îndoială asupra credinței lui, cu care s'a adăpat din curatele și neamestecatele isvöre ale pravoslavniciei bisericii din copilăria lui, și niöf esururile cele înșelätöre, niöf focul vârstei tinereței, n'au putut'o sminti, ci a rămas întărit pe pötra, care este însuși *Christos* (după apostol), pe a căruia cruce de-apururi îmbrășișată la pieptul lui ținand, viața sa lui a închinat'o, nădejde nesmintă printrönsa la părintele veacurilor avënd,

prin care pe toți vrășmași săi a gonit, a înfrănat, a surpat. Aduceți-vă mă rog aminte, ce disem la isbändele lui! Au nu l'ați văduț desnădăduindu-se de ajutorul omenesc, au nu cu singură nădejde, ce avea în Dumneđu, cu puțină eșia înaintea celor mulți, au nu biruința de la slujitorii altarelor lui Dumneđu o cerea? Orb trebuie cineva să fie, și să nu le cunöscă a-costa!

Dăr pentru-că soim, credincioșilor, că credința fără de fapte este ca un trup fără de suflet, și el singur sciind'o acosta, cu dorire era pentru fapte, și cu nevoință să le săvërșescă; și cu cât pentru mântuirea sufletescă îi era dorită, cu atăta silința lui era aprinsă și de-apurarea căuta ori-ce loc, ori-ce vreme i-s'ar întâmpla îndemănă, să nu o lase în deșert să trecă, și cu cât no-rocul îi dăduse putere, cu atăta credința îi însuflase voire ca să facă bine. Soia bogățiile cât rău sufletului pot să aducă, când ne stăpănesc ele pe noi, și din potrivă cât folos ni-se câștigă, când le cheltuim bine. Așa dăr dând lumii cât se cădea, au totul spre sporirea duhovnicestilor fapte se întorcea, și ca o apă limpede și rece, pe cei topiți de arșițele lipsei răcoria. Pe câți de aceia, pe cari norocul i-a pus într'un loc

înalt, dăr în lipsă, pentru-ca mai tare să-i necăjescă, — öaci aceia a lucra să agonisescă sunt nedeprinși, a cere să se chivernisescă le este rușine, și cu atât starea lor este mai grea, cu cât nevoia și lipsa lor este mai acunsă, — pe câți dic, dintru aceștia ajuta? Câte feciöre sörace de pärinți mângäiate! Câte familii hränite! Din sinul lui ca dintr'un isvor nesfărșit milele curgënd, pe cei ce avéu trebuințe fi adăpa, Însă aceste potrivindu-se cu acele ce a făcut pentru Dumneđu sunt förte mic și pier din ochii noștri.

Ce loc a lăsat în pământul acesta, unde să nu fi ridicat altare lui Dumneđu? Pe cât de isbändile lui pământul acesta sună, pe atăta de slujbele ce se cântă în bisericile ce a zidit, rösună! Și de câte-ori vrășmași a împilat, de atătea ori spre mulțumită case lui Dumneđu a zidit: patru-deci de lăcașuri sfinte, de unde neinoetat în töte zilele buna mirösmă a rugilor cătră Dumneđu pentru pământul acesta se ridică. Așa *Stefan* în cât a trăit cu armele ne-au apărut, și după mörte sfintele acele rugi până astăzi ne țin. O fericit suflet pentru care atătea jertfe se ridică spre iertarea păcatelor, și curățit lângă Mântuitorul locuesc! O pământean blagoslovit, că așa

ai trăit, ca viața acosta să-ți fie o lesne mijlocire, prin care nemurirea să agonisesc! O stăpănitör cuvios, căruia puterea și averea spre împlinirea legii lui *Christos* i-a slujit, și mai pe urmă creștin adevărat, căruia în tötä viață grija sfărșitului celui bun a fost.

Acosta, iubiții mei ađitori, trebuie să fie în gândul și cugetul nostru, nu cum să trăim, ci cum să murim! Că de acosta rădăim tötä mântuirea noastră. Au nu și la lucrurile lumesci de sfărșit spănzură tötä isprava trebil, de unde și acel iscusit cuvânt a născut: „sfărșitul încoronöză lucrul”? Și de vreme ce buna cuviință la aceste fragede și putrede o păduim, cu cât mai vörtoș la ale sufletului se cade. Acosta, în ochii săi avënd'o *Stefan*, viața tötä îi era o curgere spre bunul sfărșit. De câte-ori în mijlocul taberei, atunci când puțină odihnă are un voevod, neclintindu-se și nemieșcându-se de apropierea öștilor vrășmașe, statornic intru sine, trimițënd tāmăia rugilor sale la Dumneđu, cum ar birui păcatul, cugeta. De câte-ori dic cu posturi lungi și seci își zămora trupul și își curăția sufletul, ca să-l dea fără prihană în mâna celui, de la care l'au luat! Dăr ce voiu dice pentru acel dor de dragoste ce

SCIRILE DILEI.

10 (23) Iunie.

Misiune specială turcă la Maj. Sa. Maj. Sa a primit ieri cu un ceremonial solemn misiunea turcă, care i-a predat, decorațiune, și o scrisoare a Sultanului.

Societatea de lectură a elevilor de la institutul pedagogic din Blășișu, a aranjat la 12 Iunie o producțiune musicală declamatorică cu următorul program: 1) a) N. Ganea: „Devisa pedagogilor“ b) Murășianu-Ganea: „Hora pedagogilor“ cor. 2) G. Coșbuc: „Mărtașul lui Fulger“, decl. de Michailă Ogreaan, elev curs. II. 3) N. Ganea: „Dorul țării mele“, de D. Gusti, cor cu solo și duet de tenor. 4) Disertațiune de Ș. Șerban, elev curs III. 5) N. Ganea: „Sentinela română“, fragment: „Apa trece pietrele rămân și Românul nu pierde“, de V. Alexandri, cor cu soluri de tenor și bariton. 6) G. Coșbuc: „Regina Ostrogilor“, decl. de Laur. Moldovan, elev curs. II. 7) N. Ganea: a) „Cât de drag“, de Elena din Ardeal, b) „Intâia iubire“, de Emil Sabo cor. 8) I. S. Singelée: Fantasia pastorală, solo de violină, esec. de Andrei Pora, elev curs. III. 9) N. Ganea: „De ești Român“, de I. Vulcan, cor. 10) I. Murășianu: „Marș festiv“, esec. de orchestra pedagogilor.

Esamene la sate. Ni-se scrie: Esamenul cu elevii de la școala română gr. cat. din *Sân-Mihailul-deșert*, tractul prot. al Dêrgei, s'a ținut la 19 Maiu. Prezenți 78 elevi, mulțime de popor și domni Dr. S. Tămășiu avocat, Hida, I. Andrei preot local ș. a. Școala împodobită cu flori și frunze. Probele din caligrafie bune și curate. Tote protocoalele ținute în regulă de învățătorul local Vasile Dumitraș. S'a esaminat din toate obiectele de învățământ și s'a constatat un îmbucurător progres. Au fost predate dialoage și trialoage de către elevii școlii și s'a declamat tot de către elevii mai multe poezii. La fine protopopul președinte ține o vorbire mai lungă, în care face o asemănare între copiii, cari frecventăză școala și între aceia, cari nu au gustat din fructele dulci ale școlii; îndemna poporul a nu pregeta să jertfescă pentru sistemizarea unui al doilea post de învățător. — U.

— La 30 Maiu s'a ținut esamenul cu elevii de la școala română gr. cat. din comuna românească *Lippo*, presidat de d-l protopop al tractului Someș Antoniu Ghita. Invățător Petru Nagy. Răspunsurile elevilor au fost bune din toate obiectele. Bucuria ce am fi avut-o la acest esamen a stricat-o însă esecutarea mai multor cântece ungurești, dăr mai ales a cântării cât se poate de nepotrivite „A kisaszony Pozsonyba krinolinba“, care cuprinde cuvinte necuviincioase și imorale. Dăr ce i-a trecut prin minte învățătorului Nagy atunci când și-a bătut joc nu numai de elevi, ci și de părinți prin astfel de comedii? De când cântările ungurești formeză obiect de program la esamenul unei școlii românești? Invățătorul Nagy se-și tragă altă dată pe sémă și se se ferescă de astfel de năsdărăvâni. Avem noi ce cultiva în școlile noastre, cari și așa sunt năpdite cu limba ungurească, încât nu mai șcim ai cui suntem. — *Un binevoitor.*

De la Borsec. Primim scirea, că sezonul la băile din Borsec s'a deschis în 15 Iunie st. n. Arăndatorul Fekete Mór, care a luat băile pe timp de 50 ani, a invitat pe toți preoții confesiunilor să bine-voescă a participa la inaugurarea sezonului și să binecuvinteze câte un isvor. S'a ținut liturghie din partea preoților rom. cat. Din cauza ploii, celelalte puncte ale programului s'au esecutat în sala restaurantului Remény, unde s'au ținut cuvântări de către preoții confesiunilor. Protopopul E. Câmpeanu a arătat, că descoperitorul isvorului a fost un Român seliștean, care pascându-și oile s'a îmbolnăvit în acest ținut și singur acestui isvor miraculos a putut mulțami însănătoșarea lui. Un frumos discurs ținut și profesorul de teologie și paroh calvin Csifó Salamon. A vorbit apoi și preotul reformat din Toplița, ér la urmă rabinul Márton Miksa din Dicio-Sânt-Mărtin. El a făcut și puțină polițioa maghiaro-jidană, dîcînd: că avem o carte comună de rugăciuni „Isten áld meg a magyart“. Așa-i jidanul. El în tot locul „patriot“ de la rôtă. Decât a scrinit-o réu. S'a ținut apoi banchet cu nu mai puțin de 19 toaste. — *Delamunte.*

Biserica ortodoxă în Japonia. Diarele rusesci aduc scirea, că sfântul sinod din Petersburg a primit din partea episcopului gr. or. Nicolae al Japoniei un raport, în care numitul episcop aduce la cunoștința sinodului, că biserica ortodoxă din Japonia se bucură, pe lângă tot răboiul, de cea mai deplină libertate și siguranță, mulțumită scutului, de care se bucură din partea guvernului japonez. Misiunea ortodoxă din Tokio e pădită diuna și noptea de polițisti și gendarmi japoneși contra unor eventuale atacuri. Mai departe guvernul central japonez a dat tuturor autorităților locale cel mai sever ordin, ca credincioșii ortodoxi să nu fie cumva supărați s'au hăjocuriți de cineva. Biserica ortodoxă din Japonia numără 260 comunități bisericesti cu 28,230 credincioși și 185 preoți. Misiunea ortodoxă din Japonia primesce de la sf. sinod din Petersburg o subvențiune anuală de 25,000 ruble.

Reprezentatie teatrală în Ciachi-Gărbău. La 22 Maiu s'a dat o reprezentatie teatrală de tineret din Ciachi-Gărbău în folosul bisericii de acolo. S'au jucat între altele piesele „Leac pentru sócre“ de Trocaru și „Ce face dracu“ de Speranță. În afară de acesta s'a cântat și s'a declamat. Laudă li-se cuvine tinerilor țărani români, cari au ascultat de conducătorul lor, învățătorul Gregoriu Rusu, și au făcut cinste lor și poporului, care în număr de vr'o 300 au fost de față la această întrunire. Nu mai puțin merită recunoștință d-nul adm. protopopesc, care a îndemnat, a sfătuit și a ostenit pentru ca reprezentatia să succedă. S'a încasat 121 corone, din cari s'au cheltuit 40 cor. 80 b., rămânând venit curat 80 cor. 20 b., cari s'au predat curatorului prim spre băstrare. — *Opincă.*

Parlament rusesc? Din Petersburg vine o scire surprindătoare. Principele Meschtersky scrie în diarul său „Grazdanin“, că în cercurile înalte ale societății din Petersburg circulă un memorandum către Țarul Nicolae, în care se propune convocarea

unei camere de deputați, compusă din membri aleși. Camera acesta, care ar avea numai vot consultativ, ar sta în ajutor consiliului de stat rusesc actual. Tote proiectele de legi, cari se trimit acum consiliului de stat spre opinare, ar avea să se trimită și „parlamentului“ viitor, spre opinare.

Memorandul din cestiune, pe care l'a aflat Țarul Nicolae zilele trecute pe masa sa de scris, face mare furóre și se crede, că nu va rămâne fără urmări. Dilele absolutismului par a fi numărate și cercurile inteligente rusesci sunt convinse, că convocarea unui parlament este numai o cestiune de timp.

Un nou spital în Viena. În diuna de 21 Iunie s'a pus piatra fundamentală pentru un nou spital modern în Viena, în care vor fi aședate toate clinicile de la facultatea de medicină din acel oraș. Clinicile din Viena au un renume european, unde se duc cei suferinși din toate țările spre a căuta viudecare. Clădirea noului spital deci are o importanță culturală și umanitară generală. La punerea pietrii fundamentale a asistat și împăratul, rostind un discurs.

Demonstrații ale Grecilor contra consulului român din Ianina. Consulul român din Ianina, *Pădeanu* a fost obiectul unor demonstrații ostile publice din partea Grecilor. Poliția intervenind a arestat pe câți-va demonstrații. Metropolitul grec din Ianina a protestat pe lângă valiu, susținând că d-l Pădeanu ajută propaganda cuțovlahă.

Ducerea cadavrului generalului Bobrikow la Petersburg. Cadavrul fostului guvernator al Finlandei, generalul Bobrikow, a fost dus la Petersburg și a fost primit cu onorul militar. El a fost înmormântat la schitul Sf. Sergiu. Țarul și toți mării duci au asistat la înmormântarea generalului Bobrikow. Țarul era foarte mișcat.

Concertul bisericesc, ce se va da Vineri s'era în biserica neagră, va avea următorul program: 1) „Marș funebru și cântecul ingerilor“ de Al. Gilmant, esec. pe orgă întru amintirea tinerului solist al corului elevilor, repausat de curând. 2) Două cântece bisericesti p. cor mixt a *capella* a) Choral: „Wer ist wohl wie du“ de Adam Drese (1697) b) Motette (cu soluri): „Komm, heiliger Geist“ de Dimitrie *Bortnianski* (1751—1825). 3) Cântec bisericesc „Du Herr, bist unser Vater“, de Albert Becker (1834—39) pentru sopran cu acompaniari de orgă. 4) Preludiu și fuga (H-moll) de I. S. Bach esec. pe orgă. 5) Motette „Ich danke dem Herrn von ganzem Herzen“ de M. Hauptmann (1792—1868) cor cu soluri a *capella*. 6) Două cântece de Crăciun, de Eucard (1553—1611) și Ed. Kremser (1838) sopran și orgă. 7) Cântec de pocăință, aitsolo, cor și orgă Rudolf Lassel. Bilete la Hiemesch și s'era la gimnasiul elev.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu invită la petrecerea de vară, împreună cu cântări, declamațiuni, postă humoristică, joc etc. ce se va arangia

Sâmbătă la 25 Iunie n. 1904 în pavilionul de vară din grădina „Herman“. Venitul curat e destinat scopurilor de binefacere, urmărute de Reuniune. Inceputul la 8 ore s'era. Prețul întării: de persoană 1 cor., de familie 2 cor. 40 bani. Contribuiriile peste taxa de intrare se primesc cu mulțamită și se vor publica.

Petrecere de vară. „Corul bisericeii române gr. or. din Brașovul-vechiu“ invită la petrecerea de vară împreună cu joc, ce o va arangia Duminecă în 13 (26) Iunie a. c. în pădurea „Stejerișul de sus“. Plecarea va fi la orele 12 din di de la școala română din Brașovul-vechiu. Program de dans variat. În cas, că timpul va fi ploios, petrecerea se amână pe Dumineca proximă.

Rochie vândută cu 80,000 franci. Rochia fostei regine a Serbiei, Draga, a fost vândută pentru 80 de mii de franci proprietarului unui panopticum din Londra.

Tren atacat și jefuit de briganzi în America. Depeșă din New-York: În apropiere de Bearmuth un tren direct a fost atacat de nisce briganzi, cari s'au introdus printre călători, travestindu-se. Ei au atacat pe mecanici, au oprit trenul și au aruncat în aer cu dinamită cassa vagonului poștal, furând 65 mii de dolari (325,000 franci).

În Villa Kertsch se pot afla odăi curate și frumos mobilate cu privirea spre promenadă, care se pot închiria pe di, pe săptămână și pe lună în preț foarte moderat. Afar' de aceea jos în parter se află un restaurant român foarte bun și ieftin, cu o conducere escelentă, care cu plăcere se acomodează și după dorința oșpeților.

Pentru incendiati din Balomir. Administrațiunea fôiei noastre a primit de la d-l comerciant Bucur Popovici din Hațeg următoarea înscințare:

Onor. Administrațiunii
a „Gazetei Transilvaniei“
Brașov.

Acludat am onóre a Vê trimitte chitanța despre banii adunați la „Gazeta Transilvaniei“ în suma de 268 cor. 22 b., care sumă am predat-o oficiului comunal din Balomir și a fost împărțită incendiatiilor în prezența mea.

Hațeg, 22 Iunie 1904.

Cu tótă stima
B. Popovici.

Chitanța despre primirea sumei de 268 cor. 22 bani, scrisă în limba maghiară e datată: Balomir 1904, 6 Maiu și subscrisă de judele comunal Toma Bărbescu (prin ajutorul de notar Praur Mihály) și de notarul de cerc Samuil Tornya, având și sigilul comunei Balomir.

avea mai de-apurarea cu sfântul și prea curatul trup și sânge al lui Christos să se cuminece, însă nu din nesimțire ca mulți alții, ce din căldura ce avea, ca gătit fără de frică și cu tărie lovitura morții să primescă? Și pentru-că nu șcia césul acela, care pe mulți când nu gândesc fi inghite, pentru aceea de-apurarea privighes, ca să fie gata. De mergea la óste ca o óie către cuțit era. De petreca în pace, cu smerenie și tăcere porunca Celui de Sus aștepta, de a pururi urechile lui la glasul bisericeii era ca să asculte și să facă cele pentru bun sfârșit.

Sfinții lui Dumneșeu! Voi știți de câte-orî vouș se ruga! Nu cerea viață îndelungată, nu avuți multe, nu isbânde luminate, ci cum să se vârșescă bine! Voi sfinți ingeri, auđiați suspinele și plânsurile lui! Voi lați auđit, di, și legheónele vóstre cele nevădate, împrejurul lui ați pus și din atâtea primejdióse răboiie lați soos nevătemat! El a cunoscut ajutorul vostru și după cum a făgăduit a făcut. Acum îngreunându-l anii, și bétrânețele viind peste densusul, neputințele trupesci adăogându-i-se în post și lacrimi diuna cea strașnică aștepta! Veniți, dicea, fii mei, veniți și se vé di, vouș: în calea lui Dumneșeu umblați,

pe supușii vóstri apérați, pe cei slabi ajutați! O învățătură, care nu numai cu slove de aur a scorie prin tóte orașele se cade, ce și pe lespedeaa inimei sale fie-care domn se o tipărăscă! Vedeți mărimea inimei acestui domn! Vedeți a lui cugete sfințe! Vedeți a lui cuvioșie creștinescă! Desteptați-vé stăpânitorii noródelor, ascultați, îndemnați-vé, urmați.

Acestea după ce di,ce, pléac grumazul său, și primesce lovitura morții! A murit!

Așa de ingrabă la acest loo de îngropare sosim! Atâtea laude, slave, măriri între acesta se încheiară; aici se obirșiră tóte lucrurile lui. Acest vitéz nebiruit, acest stăpânitor puternic, au dór țérina va se se facă? Intr'acest mormént se se închidă tóte vrednicioile lui? Acest trup, care cu armele fulgera peste vrășmași, și ca un trăsnet fi obora, ce acum pe năsălie fără de mișcare, gătit spre putrejune și mănecarea vermilor? O, cés gróznic! O, stâncă primejdióasă de care toți ne lovim, unde nădejdiile noastre cele dulci pentru putreia noastră se sfărímă și norocirea cade, mórte nemilostivă, care pe toți ne cernești, ne rupi întâiu inimile, răpind pe fii, pe frați, pe părinții noștri și mai pe urmă și pe noi ne îngropi în pământ! Viață amăgitóre,

care ne îndulcești tóte simțirile ca mai cu amar se te perdem. Dăr fi mai deștepta, să cunóscem, că cei ce fac faptelelegi trăind și murind în Isus Christos, se invrednicesc nesfírșitei bucurii într'a sa cerescă împărăție. Amin.

Trădător contra voinței sale.

(Intemplantă din răboiul ruso-japonez.)
Traducere din englezesce.

Di după di a trecut în îndepărtatul Port-Arthur.

Era iernă, adevărată iernă siberiană, care făcea aprópe se-ți inghețe sângele în vine. Mai multe santinele au inghețat de mórte, stând în post.

Intr'o odaie a uneia dintre casarmele marelui fort, din sus de „Muntele de aur“ focul ardea pocnind în sobă, ér în jurul focului ședeau vre-o doi-spre-dece ofițeri în uniforma Țarului. Doi din ei purtau uniforma de marină, pe când toți ceilalți erau ofițeri superiori ai garnisónei de cetate.

Conversația era despre greutățile ce le au de întâmpinat în starea în care se află și nerăbdarea în care se aflau, nesoiind nici unul pentru ce admiralul Alexiev a totputernicilor reprezentant al Țarului, i-a

chemat la sfat în acea s'era. Déoa voescă se vorbescă oficerilor săi despre planurile de apărare, pentru ce nu i-a chemat la palatul admiralității, în loc de a avé întrunirea într'o simplă odaie din casarmă?

„Admiralul a întârziat astă-s'era“ di,ce colonelul Pustiacoff, un voinic de statură uriașă și cu o mustață regulată. „Trimisul Țarului a sosit de două-óre și adjutantul admiralului m'a spus, că după cingerea scirei, admiralul a devenit foarte îngândurat. Mă tem, că răboiul se apropie“.

Locotenentul Sașa Beretinsky de la torpilorul nr. 27 di,ce, că la inspecția făcută astădi a observat, că Japonesi sunt mai agitați ca de obicei.

„Și că tóte vapórele lor sunt aședate în linie de atac“, di,ce căpitanul Wladimiroff Wroblewsky, comandantul vaporului Retvisan, „dăr lasă-i se vie, căci noi le vom arăta calea cea mai apropiată către fundul mării. Și apoi se vedem, déoa aceste maimuțe galbene pot se innóte după cum sunt de îndrășnețe“.

Afară se auđiră pași grei, zângănit de sabie și pintenți și în ușa deschisă a apărut figura maiestatică a vice-regelui, urmat de statul său major.

Ofițerii din odaie au sărit în picioare

O procesiune imponentă religioasă.

În urma secetei, ce a bântuit săptămânile trecute Regatul României, s'a făcut Duminecă în Bucuresci o imponentă procesiune religioasă pentru ploie, la care au participat mai multe decât de mii de oameni. Cortegiul a pornit la orele 9 dim. de la Metropolie, având în frunte prapurele bisericilor, după ele corurile de la toate bisericile din Bucuresci, elevii seminarului central și seminarului Nifon, 150 preoți de la bisericile din Bucuresci, sicriul cu moștele sfântului Dumitru dus de 6 preoți și o lume imensă de credincioși.

Cortegiul s'a oprit în drumul său în mai multe piețe, la toate bisericile și la palatul Regal, unde s'au arătat poporului *M. Sa Regina și Principesa Maria*. În decursul rugăciunilor preoților, în decursul cântecelor celor 25 coruri și a sunetelor trambitelor dela palat, cari cântau pentru rugăciune, *M. S. Regina și Principesa au înghenunchiat lângă fereștile Palatului*.

De la palat cortegiul a plecat mai departe în frunte cu arhierii Nifon și Sofronie și s'a oprit la șosea, unde așteptau *M. Sa Regele Carol și A. S. R. Principele Ferdinand* cu numărăsuă suită.

Aici s'a făcut sfințirea apei și s'a început rugăciunea pentru ploie. *M. Sa. Regele, A. S. R. Principele Ferdinand, arhierii, preoții și tot poporul au căzut în genunchi*. Cortegiul s'a reîntors pe la orele 1 înapoi la Mitropolie.

Pe la orele 6 a început o ploie lină și deasă, care a durat totă noaptea până a doua zi la amiazi și care a căzut aproape în totă România.

Rugile fierbinți ale preoților și ale unei întregi populații în frunte cu Regele Țării românești, ajunsă în desnădejde, au fost izbăvite, ploia a căzut de-asupra câmpurilor arse și pe multe inimi credința a căzut ca o ploie binefăcătoare.

Adunare de învățători.

— 15 Iunie 1904.

Duminecă în 5 Iunie a. c. s'a ținut (Unde? — Red.) adunarea despărțământului Sibiu, aparținător „Reuniunii învățătorilor gr. cat. din Arhidieceasa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

Au luat parte la adunarea aceasta 20 de învățători membrii ai despărțământului în frunte cu P. O. D. protopop al Sibiului, care tot-deuna la ast-fel de ocaziuni și-a ținut de datorință a se afla în fruntea învățătorilor din districtul său, povățuindu-i cu sfatul și cu fapta; am salutat cu dragoste în mijlocul nostru pe P. O. D. Dem. Culeanu, veteranul protopop al Cichindélului, care încă nu crușă jertfe și ostenele și de câte-ori numai poate, e prezent la adunările noastre; a luat parte ca și în alte multe rânduri d-l Iuliu Bardos, care încă a lucrat mult și lucrăză

și ați din toate puterile pentru înaintarea și prosperarea despărțământului. Dintre preoți am putut saluta la adunare pe tânărul și harnicul preot local Simion Moldovan și pe I. Staiacu.

Înainte de toate am luat parte la serviciul divin celebrat de preotul local, cântările fiind executate de corul învățătorilor. Îndată după serviciul divin membrii se adună în frumosul edificiu de școală, er președintele Coman Gligor învăț. în Sibiu prin un frumos și instructiv discurs deschide adunarea.

Cassariul Teodor Stoia, învățător în Veștem, face raport despre starea cassei desp. pe care adunarea îl ia la cunoștință, dându-i absolutoriul. Taxe de membru, încă am vădut, că s'au încasat în o sumă destul de frumoasă.

Au urmat apoi prelegerile practice, punctul cel mai de însemnătate al conferințelor învăț. Prima prelegere practică a ținut-o Ioan Stoia învățător în Orlat. A tractat o prelegere din fizică: „magnetul“, cu un rezultat foarte bun. Ca și de alte multe ori d-l Stoia s'a achitat pe deplin de sarcina luată asupra-și, dovedind prin aceasta, că e un învățător, care își pricepe chemarea.

A doua prelegere a ținut-o învățătorul local Ioan Dragomir din geografie tractând: „Italia“; prelegerea d-lui Dragomir de asemenea a reușit pe deplin.

A urmat acum citirea disertațiunilor: „Insemnătatea desemnului în școala populară“ de Leon Maior învăț. în Orlat și „Prin ce ocupațiuni laterale își poate îmbunătăți învățătorul subsistența“ de Nic. Tomuța învăț. în Șura mică. Ambele disertațiuni au fost lucrate cu conștiințioasă, declarându-se de bine succese. Fiind timpul înaintat ședința se ridică la orele 1 1/2. anunțându-se continuarea ei la 3 ore. Prândul a fost comun S'a ridicat mai multe toast: pentru Escelența Sa d-l Metropolit, patronul Reuniunii, pentru P. O. D. protopop, pentru preoți și învățătorime.

Redeschidându-se ședința, a urmat o vie discuțiune asupra lecțiilor practice și disertațiunilor la care au luat parte activă cei mai mulți membrii.

Adunarea viitoare s'a decis a se ține în comuna Racovița.

Espirând mandatul oficialilor, s'a făcut alegere nouă.

Nu pot să trec înainte fără a aminti, că iubitul nostru președinte și coleg aduce la cunoștința membrilor, că fiind constrins de împrejurări grele sanitare, e silit să se retragă de pe cariera învăț., care i-a fost atât de plăcută și să se despartă de colegii pe cari i-a iubit atât de mult, deci îi rogă ca la persoana sa să nu mai reflecteze.

Adunarea cu mare părere de rău ia la cunoștință cele împărțite, tot-odată dă expresiune mulțumitei sale celei mai sincere față de dânsul, pentru meritele câștigate întru prosperarea despărțământului, dorindu-i încă mulți, mulți ani și exprimându-și dorința, ca și pe viitor să rămână un bun sprijinitor al cauzei noastre școlare, asigurându-l tot-odată de stima ce i-o păstrează.

Președinte a fost ales: Ioan Stoia; secretar: Dion. Dancea; cassar: Teodor Stoia.

Am petrecut o zi în muncă cinstită, lucrând fie-care după puterile sale la ducerea în deplinire a idealului nostru, care e ridicarea învățământului nostru popular la o treptă cât mai înaltă. Nu peste mult ne-am despărțit salutându-ne: La revedere în Racovița!

Un membru.

De peste Ocean.

Reuniunea română „Vulturul“ Roumanian Society.

Homestead Pa, în 8 Iunie 1904.

(Stampila poștei: *Munhall* 8 Iunie 6 p. m. Newyork 9 Iunie, Brașov 19 Iunie.)

Prea onorate domnule Redactor! Vă rog a binevoi a da puțin loc în onorata d-văstră „Gazeta Transilvaniei“, următorilor rânduri:

În 28 Maiu st. n. 1904 în Sâmbăta sfintelor Rosalii, societatea sus-numită a ținut o petrecere în sala din *West Homestead Pa*, la care au luat parte la 300 de persoane.

La orele 8 30 președintele d-l Ilie *Mărtin* în cuvinte calde și dulci, a mulțumit numerosului public român și străin, care a binevoit a lua parte la această petrecere, dîcînd între altele, că ne-am adunat să arătăm streinilor, cum e Românul și cum scie să-și petreacă. Să arătăm obiceiurile, dansurile și portul nostru național.

Apoi în aplausele publicului, muzica a intonat „Deșteptă-te Române“. Pe marșul acesta au apărut șese Călușeri îmbrăcați național în frumosul costum de la Seliște.

Călușeri au fost: Ioan Bozoșian, conducător, Nicolae Bozoșian, Ioan Tomuțiu, Simeon Hărtogă, Ioan Moldovan și Augustin Surdu.

Să fi aușit un sgomot și strigăte „să trăescă“ și aplause nesfârșite! După executarea acestui joc călușerii s'au retras într-o odă, apoi s'a jucat nemșesce și românesce. Pe la orele 10.30 m. au venit érași călușerii și au jucat „Bătuta“, érași cu aplause, căci cei străini n'au mai vădut așa ceva.

Judecătorul de pace *Walther Terill* care împreună cu alți cetățeni fruntași din *Homestead* au făcut onore petrecerii cu prezența lor, a întrebat pe d-l *Mărtin*:

„*Wat are you gentlemen?* (Ce sunteți dumneavăstră?)

La care d-l *Mărtin* a răspuns cu mândrie, că suntem *Români*.

„*Jou may be proud of your nationality and costumes*“. (Puteți fi mândri de naționalitatea și obiceiurile D-văstre) a răspuns judecătorul.

Apoi după aceea au jucat nemșesce românesce: „Brăul“ și „Sărba“ și „Hora“,

ba ce să veți o minune, un Slovac, cu o domnișoară de sas juca românesce. Se învîrteau ca o vârtelniță. Cum s'au înțeles? Firesce în limba englesă.

Petrecerea a durat până la 12 ore. După aceea s'au dus fie-care pe la locuințele lor, căci aci nu este permis a ține petrecerea până dimineța spre Duminecă, fără în zi de lucru.

Petrecerea a fost foarte frumoasă și a lăsat tuturor cele mai plăcute impresiuni, ér beneficiul ce a rezultat după scăderea cheltuielilor, a fost de 26 dolari.

Cu stimă
Silvia Nicoră.

O cerință imperioasă.

Domnule Redactor! Cu ocaziunea ținerii Sinodului arhidieceșan din Blășiș mi-a cădut în mână o broșurică de 9 pagini scrisă și publicată de tânărul inginer diplomat *Ioan F. Negruțiu*, fiul d-lui profesor cu același nume de la școala preparandială din arhidieceșă. Broșura poartă titlul „*Instituirea de ingineri în ajutorul administrațiunilor noastre bisericesci*“, e o retipărire din diarul „*Unirea*“ și tractează o cestiune, care n'a mai fost atinsă până acum la noi și care merită o deosebită considerațiune.

Se atrage în ea atențiunea forurilor competente asupra avantajilor, ce ar isvorii din instituirea de ingineri în ajutorul administrațiunilor noastre bisericesci arătându-se diferite metode, după cari ar fi posibilă în genere instituirea de astfel de ingineri și se marchază folósele incontestabile, ce ar resulta din astfel de aplicațiuni de bărbați cu cunoștințe temeinice.

Scopul absolut desinteresat, ce-l urmăresc prin scrierea acestor rânduri pentru a fi publicate în colónele prețuitului nostru diar „*Gazeta Trans.*“, nu este de a face o recapitulare a ideilor ce le desfășură tânărul autor al broșurei pe terenul de care am făcut amintire, — ci a aprecia cu totul independent cestiunea lansată de autor.

Provincia metropolitană română unită are o mulțime de fonduri și fundațiuni, multe din ele pentru clădirea de școle și biserici. De cele mai multe ori clădirile de soiul acesta se fac de întreprindători obscuri și cu înclinări speculative, de unde se și vede, că ați se speséză mult și — onore excepțiunilor — se fac biserici și școle fără nici o formă din material slab și de durată dubie. Nu lucrăză după un plan rațional, căci séu nu înțeleg scopul sublim ce se urmăresce prin astfel de construcțiuni, séu, și decă-l înțeleg, ori își înțeleg meseria, lor nu li-e întru atât de trăinicia și forma coréspondătoare, cât mai mult

și douăspre-duce mână s'au ridicat în salutar reglementar la chipiu, la care admiratul le răspunde cu gravitate.

„Ofițeri ai Țarului!“ dîse el cu voce adencă și solemnă, pe când pe față i-se putea ceti o adencă îngrijire, „am ales să vă întîlnesc aicea, în loc de casa mea, fiind-că spionii japoneși au isbutit să fure în toate părțile. Doi bucătari chineși de ai mei au fost aflați a fi soldați japoneși. Nu este diavol, care ar puté găsi deosebire între aceste două rase mongolice.

„Cea mai mare grije e necesară“, continuă *Alexieff*, „altmintrea Japonesei vor afla și cele mai adonci secrete ale noastre, ér răsboiul póte isbucni în ori ce minut. Escadra japoneșă s'a apropiat de ușile noastre și e neapărat necesar, să luăm toate precauțiunile, să nu póta afla nimic din planurile noastre.

„Pentru acésta toate semnalele de prișos între vapórele noastre și forturi, precum și întîlnirea ofițerilor cu micile femei japoneze, trebuie să înceteze. Sciu că viața aicea e monotonă în comparație cu cea de la Moscova și Petersburg: pentru acésta am fost îngăduitor, cât s'a putut, cu ofițerii cari și-au căutat distracți. De astăzi însă ori-ce ofițer din armată séu marină, care

ar mai continua astfel de distracți, va fi înaintat tribunalului marțial.

„Fie-care ofițer trebuie să rămână la postul séu, fie acesta în cetate séu pe vapor; și o deosebită pază trebuie ținută pentru mișcările escadreii japoneze. Aceste sunt ordinele Țarului și trebuie respectate“.

Încă câteva ordine au fost date de vice-rege, și apoi consiliul a fost terminat.

Cei doi ofițeri de marină și-au luat mantalele și au plecat cătră port, unde o barcă îi aștepta pentru a-i duce pe bordul vaporului „*Retvisan*“.

— „Să mă ierți, că nu pot să-mi țin promisiunea ce ți-am dat-o, *Beretinsky!*“ dîce căpitanul „ai aușit ordinul Țarului? decă te vor afla în oraș după mieđuul noapții, ne póte costa pe améndoi viața. Vei face deci mai bine decă îi veni cu mine acum“.

— „*Wladimiroff!* tu ești căpitanul meu! Decă imi poruncesci, eu ascult! Tu însă scii cât de mult iubesc pe *Takami* și cât de credincioasă este ea Rusiei. Ea dîce, că uresce pe compatrioții séi, pe Japonesei, tot așa de mult, cât de mult mă iubesc pe mine. Va fi crud să o părăsesc fără să-i dic măcar adio. Lasa-mé să mai stau cu ea cel puțin o oră și barca să mă

aștepte la țermure, unde nimenea nu o va observa. Eu voiți fi cu grije“.

Căpitanul *Wladimiroff* și locotenentul *Beretinsky* erau prieteni din diua în care s'au întîlnit pentru întâia dată la academia de marină. Ambii erau ofițeri curagioși și patrioți, gata a-și vărsa și cea din urmă picătură de sânge pentru Rusia și Țar, dér pe când căpitanul, fiind sérac, nu a avut ochii pe altceva, de cât pe serviciul militar, locotenentul *Beretinsky* a fost cel mai aventuros și mai svăpăiat între camarazi séi, tot-deuna înamorat și cea mai mare parte din timp în daraveri cu femeile. *Wladimiroff* îl iubia ca pe un frate și l'a ajutat în nenumărate rânduri să iasă din diferite încercături.

În acésta noapte încă nu a putut rezista cererei amicului séu. El a privit în urma lui pân' a dispărut în întunerec, apoi a plecat grăbit cătră barca, care l'a condus la vaporul séu.

Locotenentul *Beretinsky* și-a luat calea străbătînd o mulțime de străđi singuratic și înguste, neuitându-se de loc înapoi, și nebăgând sémă că e urmărit. Se opresce în fața unei case mici, bate la ferăstră de 3-ori încetișor. Ușa s'a deschis și una din cele mai frumoșe fete japoneze i-s'a aruncat în brațe.

— „O, Sașa, iubitul meu, am cređut că nu vei mai veni. De ce n'ai venit mai de vreme, după cum mi-ai promis?“

— „Mica mea porumbiță, am venit cât am putut de curînd, și chiar acum nu pot să stau mult, dér nu te-am putut părăsi fără să-ți dic adio“.

— „O scumpul meu! S'a declarat deja răsboiul și tu trebuie să pleci, să te întîlnesci cu teribilii mei compatrioți? Ei te vor ucide, o sciu acésta, ei sunt violenți ca vulpile și nu luptă ca ómenii la loc desohis“.

— „Nu te teme, dragă *Takami!* Încă nu e răsboiul, dér noi trebuie să stăm pe bord și *Dumneđu* scie ce vei deveni tu“.

— „Ce are a face, ce se va întempla cu mine? Vapórele vóstre sunt afară din port și acele torpede japoneze vă vor părădi în o noapte întunecóasă“.

— „Cine se teme de acele vaporașe miserabile? Luminile vóstre vor zări la îndepărtare de mai multe mile, și decă ei nu dau semnalul nostru, un foc din tunurile vóstre cele mai mici îi va trimite la fundul mării“.

— „Dér, dragă Sașa, ei au spionii în toate părțile și sunt sigură, că ei sciu semnalele vóstre secrete. Pentru-că chiar eu încă am cunoștință despre două sunete

de a-se achita pe ușor de obligamentele ce le-au luat asupra-și, bine știind, că lipsind controlul competent și pricepător n'are, să li-se facă nici un bucluc.

Chiar și numai împrejurarea această este suficientă pentru a atrage luarea a-minte a factorilor de la conducerea administrațiilor bisericești și școlare asupra necesității de a-se evita astfel de pagube prin instituirea de bărbați de specialitate, care nu numai să dea directivă, ci să supravegheze de aproape construcțiile, ce se fac pe bani scumpi adunați din sudorea mecenajilor și poporului.

O cerință nu mai puțin imperativă este instituirea de bărbați specialiști și în ce privește instalațiile tehnice ce se fac pe moșii din administrația bisericească. Eu unul cred, că e greșit principiul înrădăcinat, că ori-cine se pricepe și în conducerea și administrarea moșii, la controlarea și supraveghierea zidurilor de totă categoria, la aprobarea planurilor de biserică, școle, poduri, la esaminarea preliminarilor de la ori-ce întreprindere ș. a.

Etă de ce se ivește necesitatea, ca factorii noștri de la conducerea administrației fondurilor și fundațiilor bisericești din întreaga metropolie, să se gândească serios asupra trebuințelor, ce mi-am luat voie a-le atinge și căutând mijloacele și modalitățile instituirii de oameni specialiști în ramurile arătate, oameni cu pregătire și cu calificație necesară, să se evite pe viitor pagubele ce nu din rea intenție, ci din nepricepere sau necunoștință de cauză s'au produs până acum.

De încheiere nu pot să nu recomand ilustrului directoriu al fundației Șulțane a-se ocupa și cu acest obiect. O chibzuire temeinică asupra lui, chiar o deoisiune meritorială în sensul, în care vorbesce și broșura din cestiu, numai câștig moral și material ar pute să isvorască pentru biserică, școlile, fundațiile și domeniile fundamentale cu deosebire.

Observator.

Apel!

Deja în anul 1898, ne-a fost declarat edificiul școlar ca necorespunzător. Cu toate acestea, cu chiu și vai s'au ținut prelegeri în susnumitul edificiu până la finea anului școlar 1902/3, când amenințat fiind cu pierderea școlii, demolând edificiul cel vechiu, am decis a ridica un edificiu nou școlar.

În decursul acestor 5 ani am spesat și cu repararea bisericii, care era în starea cea mai deplorabilă, am clădit și supraedificatele parohiale și toate acestea prin repartiție pe popor. Acum veni și rândul școlii, der starea miseră a poporului, potențată chiar și prin neproductivitatea anilor din urmă, nu ne permite ridicarea așa în grabă a școlii, de aceea Preavenerabilul Consistoriu Archiepiscopal prin înalta-i rezoluție de datto 4 Decembrie anul trecut,

nr. 12.646 școl., ne-a conces o colecție pe calea această, în favorul școlii noastre din Boroșneul-mic, comit. Treiscaune (Háromszék).

Vă rugăm, deci, ca pe unii, cărora vă zace la inimă învățătura, cultura și ridicarea neamului nostru, a veni în ajutorul școlii noastre amenințată cu închiderea din partea autorității competente, căci știu este, că de vom pierde școlă, ne pierdem și biserică și neamul; și tot-odată a îndemna și pe alții din apropierea, ori ceroul cunoșcitorilor d'voastră, a contribui cât de puțin, pentru salvarea școlii noastre.

Listele de colecție cu rezultatul lor vă rugăm a-le trimite la adresa parohului local Ioan Marin în Boroșneul mic (Kisborosnyó) comit. Háromszék, cel mult până în 31 Iulie st. v. 1904.

Ofertele benevole vor fi publicate în diarul nostru oficial „Telegraful Român”.

Sperând, că rugarea noastră va afla calzi și marinosi sprijinitori, semnăm:

Boroșneul mic. 1904.

Pentru comitet: Ioan Marin, paroh,

Nicolae Stancu, învățător, George Gabor,

Nicolae L. Anghel, episcop.

Notă. P. T. Prea onorați domni, oficii protopresbiterale și parohiale, cărora li s'au trimis apeluri tipărite separat, sunt rugați prin această cu profundă stimă, să bine-voiască, — continuând colecția — a-ne trimite listele de subscripție cu ori-si ce rezultat, până cel mult la expirarea termenului amintit în apeluri, ca astfel cei subscriși în apel să-și potă da semnă despre colecta primită la forurile competente.

ULTIME SCIRI.

Londra, 22 Iunie. Scirea despre un atac japonez contra cartierului general rus de la Liaoyang a venit din Niușwang, unde s'a răspândit pe baza faimelor unui misionar printre Chinesii. Nu i-se dă credință acestei sciri, mai ales, că ea spune, că cavaleria japoneză a atacat Liaoyangul.

Din contră se șvonesce, că nu de parte de Kaiciu a fost o nouă luptă. Rușii s'ar fi retras, pierdând peste 1000 de oameni.

Cifu, 22 Iunie. Rușii desfășură încordări uriașe pentru a sparge pe apă blocada japoneză. Intempină însă piedeci mari, deoarece crucișătoarele lor uriașe numai cu mari greutate ar pute eși din port. Garnisona rusă e firm decisă a apăra orașul până la ultimul om.

Londra, 22 Iunie. Din Seul vine scirea, că Rușii construiesc pod peste fluviul Tumen, peste care vor trece trupe pentru a ocupa Corea.

La Niușwang s'au răspândit șgomote, că Port-Arthurul va fi atacat de către armata generalului Nogi, de curând debarcată în peninsula, er nu și de către armata generalului Oku. 26 vase de transport au dus această armată la cotele

cut, nr. 12.646 școl., ne-a conces o colecție pe calea această, în favorul școlii noastre din Boroșneul-mic, comit. Treiscaune (Háromszék).

Vă rugăm, deci, ca pe unii, cărora vă zace la inimă învățătura, cultura și ridicarea neamului nostru, a veni în ajutorul școlii noastre amenințată cu închiderea din partea autorității competente, căci știu este, că de vom pierde școlă, ne pierdem și biserică și neamul; și tot-odată a îndemna și pe alții din apropierea, ori ceroul cunoșcitorilor d'voastră, a contribui cât de puțin, pentru salvarea școlii noastre.

Listele de colecție cu rezultatul lor vă rugăm a-le trimite la adresa parohului local Ioan Marin în Boroșneul mic (Kisborosnyó) comit. Háromszék, cel mult până în 31 Iulie st. v. 1904.

Ofertele benevole vor fi publicate în diarul nostru oficial „Telegraful Român”.

Sperând, că rugarea noastră va afla calzi și marinosi sprijinitori, semnăm:

Boroșneul mic. 1904.

Pentru comitet: Ioan Marin, paroh,

Nicolae Stancu, învățător, George Gabor,

Nicolae L. Anghel, episcop.

Notă. P. T. Prea onorați domni, oficii protopresbiterale și parohiale, cărora li s'au trimis apeluri tipărite separat, sunt rugați prin această cu profundă stimă, să bine-voiască, — continuând colecția — a-ne trimite listele de subscripție cu ori-si ce rezultat, până cel mult la expirarea termenului amintit în apeluri, ca astfel cei subscriși în apel să-și potă da semnă despre colecta primită la forurile competente.

ULTIME SCIRI.

Londra, 22 Iunie. Scirea despre un atac japonez contra cartierului general rus de la Liaoyang a venit din Niușwang, unde s'a răspândit pe baza faimelor unui misionar printre Chinesii. Nu i-se dă credință acestei sciri, mai ales, că ea spune, că cavaleria japoneză a atacat Liaoyangul.

Din contră se șvonesce, că nu de parte de Kaiciu a fost o nouă luptă. Rușii s'ar fi retras, pierdând peste 1000 de oameni.

Cifu, 22 Iunie. Rușii desfășură încordări uriașe pentru a sparge pe apă blocada japoneză. Intempină însă piedeci mari, deoarece crucișătoarele lor uriașe numai cu mari greutate ar pute eși din port. Garnisona rusă e firm decisă a apăra orașul până la ultimul om.

Londra, 22 Iunie. Din Seul vine scirea, că Rușii construiesc pod peste fluviul Tumen, peste care vor trece trupe pentru a ocupa Corea.

La Niușwang s'au răspândit șgomote, că Port-Arthurul va fi atacat de către armata generalului Nogi, de curând debarcată în peninsula, er nu și de către armata generalului Oku. 26 vase de transport au dus această armată la cotele

mării. Acestei flote de transporturi aparțineau vasele cufundate de către escadra rusă din Wladiwostok. Intemplarea această este cauza pentru care atacul contra fortăreței de la Port-Arthur a fost amânat.

Petersburg, 23 Iunie. Lupta de la Hayciōng a fost cea mai sângerosă din luptele de până acuma. Rușii s'au retras până la Liaoyang. Primele detașamente din corpul VI de armată au sosit pe câmpul de război. Dîlnic sosesc câte 2000 soldați.

Bibliografie.

A apărut la București:

Sistema ortografică a limbii române de Nic. Densușianu, o broșură de 73 pagne și se află de vîndere la librăria Leon Alcalay din București cu prețu de 1 leu, trimisă cu posta 1 leu 15 bani și cu 1 cor. 10 fl.

Pățania unui rege.

Regele Ludovic I al Bavariei, marele iubitor de știință și admirator al naturii, obișnuia să petreacă vre-o câteva săptămîni ale fie cărui an la frumoasă localitate Tegher-See. Când se afla în această localitate, se îmbrăca în costumul locuitorilor de munte, avînd haina scurtă, pantalonii până la genunchi, ciorapi lungi, ghețe bocînce, pălărie mică și un baston de munte. Odată a făcut singur o excursiune, er înaintea lui mergeau mai multe dame. Cătră mijlocul drumului o damă se adresă Regelui dîcîndu-i: „Omule, ai vrea să ne duci hainele până sus la munte?” Bucuros, răspunse Ludovic, și luă toate bagajele damelor.

În cursul drumului, damele puseră lui Ludovic mai multe întrebări, și din răspunsurile primite, constatară cum că este un om foarte cult. Acest fapt miră foarte mult pe dame, și una dintre ele îi spuse: „Se vede că ai avut vremuri mai bune”.

Ludovic răspunse: „Nu pot spune că am avut vremuri mai bune”. Atunci dama îi dîse: „Totuși se vede, că vorbesci cu totul altfel de cum vorbesc oamenii de prin aceste locuri”.

Ludovic spuse, că el a avut învățătura mai multă ca ceilalți oameni, și de aceea pare astfel. Cu astfel de conversație au mers mai înainte în excursiune și au ajuns la ținta lor. Aci una din dame scoțîndu-și punga, vrî să-i dea 30 creițari. Ludovic spuse că nu-i trebuie băcaș. Damele se mirară de această, er Ludovic le spuse cum că demnitatea nu-i permite a lua. Damele rîdînd, îl întrebă, ce pot are de nu primesc băcaș; er Ludovic le spuse, că e Regele Bavariei. La aceste vorbe damele rămăseră înmărmurite.

bune vapore. Pedepsa e mörtea! Ai ceva de dîs?”

— „Eșclența vöstră are greșală, jur pe sf. Andrei!”

— „Nu jura Beretinsky! Vinovăția dumitale e dovedită. Santinela! Adă femeia înăuntru”. Palidă și tremurîndă Takami a fost adusă în oda. Beretinsky privea la ea și credea că visază.

— „Da, recunosc dîce el, am păcătuit în contra voinței mele, în contra Rusiei și a Țarului, și merit mörtea”.

— „Ai să mori!” dîce Alexieff trăgînd din cîngătorea sa un revolver și descăr-cînd din el un glonț prin cre-ful tînerului ofițer.

Făr' de a mai murmura ceva, Beretinsky a căzut la pămînt.

Un țipet sfîșietor s'a auđit. Takami s'a desfăcut de cel care o ține și apucîndu-i sabia, ce o avea trasă, și-a pus vîrfu ei în dreptul inimei, și apoi s'a aruncat peste ea. Vîrfu i-a străpuns trupul eșind afără sub umărul stîng și a căzut peste trupul locotenentului mort deja.

(Acăsta s'a întemplat în noțtea de 9—10 Febr. 1904, în care Japonezii au năvălit cu sem-nale rusești între vaporele rusești, pricinuindu-le pagube enorme.)

Pittsburg, 29 Maiu 1904.

Ilie Märtin.

scurte, unul prelungit și lumină albastră deschisă”.

— „Ha, ha, Takami, ești foarte greșită! Semnalul este: unul lung, unul scurt și unul tremurător și lumină albastră și roșie. Nimenea nu știe de ele. Semnalele au fost schimbate eri. Acum ai un secret de stat de ținut, și decă noi nu ne vom mai vedé, tu privește de la ferestra ta la vapor și decă compatrioții tîi, după cum cred, vor veni, o să veđi ceva de haz”.

„Der acum tu cîntă-mi și jöcă-mi nițel și apoi vom lua câte un pahar de ceaiu din samovar”.

Ea a cîntat și a dansat cum Beretinsky nu a mai văđut mai înainte, er minutele au trecut repede pîn' ce a venit timpul de despărțire.

Cu o privire se ridică rezimat pe sabie, er fata i-se aruncă în brațe.

— „Și trebuie să plec, scumpul meu? Imi sfărîmî inima și știu că nu ne vom mai întîlni nicî-odată. Eu știu, că tu voesci să fi curajoasă, precum ești și tu; der eu nu pot face nimic, de cît să strig și să priveșc cătră vaporu tîu, cînd se va oufunda, și să mă rog pentru tine pureu. Adio iubitale, bravule, scumpule! Der nu! Lasă-mé să viu și eu cu tine. Eu mé pot îmbrăca ca băiat și nimenea nu mé va cu-

noșce. Așteptă un moment și te voiú urma”. Ea s'a reîntors îmbrăcată ca băiat chinez, lungul ei păr negru preschimbă în o chioacă, și amîndoi au părăsit casa.

Cînd au ajuns la apă, ei s'au despărțit, er cînd Beretinsky a intrat în barcă, ea dispăruse.

În loc să mîrgă spre casă, ea s'a îndreptat pe lîngă forturi în jos de la Muntele de aur. În fața unui tufiș lîngă apă se opresce. Se uită împrejur și nu vede pe nimenea în apropiere. La o distanță depărtată în o rață de lumină, recunoșce statua unui cazac, care sta de santinela.

Dă un țipet ca al unei pasări de apă repetat de două-ori, și apoi ascultă.

Un sunet se aude, apoi nisce pași ușori și un japonez apare înaintea ei.

— „Semnalul Takami”, dîce el în limba lui maternă, „ai aflat semnalul secret?”

— „Unul lung, unul scurt și unul lung tremurător și lumină albastră-roșie. Der du-te acum! plecă dăgrabă, căci eu regret că ți am spus, sunt ca și cînd mi aș fi vîndut sufletul pentru aur”.

Abia pronunțînd aceste cuvinte, puterea o părăsesce și cade la pămînt suspinînd...

Frigul teribil a readus-o la conștiință

și ridicîndu-se a plecat istovită de putere cătră oraș.

Abia a eșit din tufiș, cînd o mână puternică o cuprinse.

„Așa? Tu umbli pe aicea, ca să împărtășești secrete, pe cari amantul tîu ți-le-a putut spune?” dîce o voce aspră. „Te am pazit totă noțtea și acum ești prizoniera mea”.

Cu un strigăt de gröză ea se reîntorce ca să fugă spre mare, lăsînd parte din hainele sale în mâinile celui care o prinse. Apoi spăriată se opresce.

Semnalul secret se aude prin aer, un moment totul a fost liniștit, apoi nisce esplosii teribile rîsunau în aer, urmate de detunături a o sută de tunuri, și apoi a leșinat...

Vice-regele Alexieff stetea în cancelaria sa încunjurat de statul său major. Fața-i era palidă și ochii sîngeruoși.

În fața sa stetea căpitanul Wladimiroff și tînerul său locotenent.

— „Căpitan Wladimiroff, ești vinovat de neglijență și nerespectarea ordinilor! Te voiú raporta Țarului! Cât pentru d-v. locotenente, ești vinovat de înaltă trădare, care ne-a costat pe noi pierderea celor mai

Ajută-te și Dumnezeu te va ajuta.

(Probleme sociale și economice.)

— Urmare. —

Ei bine, d-lor, această istoriöră deși are tóte aparințele unei povești, totuși e cât se pöte de reală și de adevărată. Modeștii muncitorii, de cari v'am vorbit, n'au fost alții, de cât lucrătorii din Rochdale, un orașel în Anglia, er reuniunea această fermecată s'a înființat în 1844 cu 28 de membri și cu un capital de 280 florini. Dece ani în urmă avea 900 de membri cu un capital de 72,000 fl., er în 1895, va să dîcă o jumătate de secol de la înființare, a avut reuniunea 12584 membri cu un capital de 3,653.000 fl. și a adus un venit de peste 1/2 milion, va să dîcă în mediu câte 40 fl. câștig de participant. Der unde e apoi câștigul principal al membrilor, care constă în procurarea de articoli eștini și bunii, apoi câștigul moral, deprinderă la ordine, la disciplină și ce e mai mult, încrederea în puterile lor proprii.

E adevărat, că casul adus de mine e cel mai clasic în istoria și viața reuniunilor. Der v'ași putea aduce și altele tot atât de instructive cu deosebire din viața popörelor din Elveția, unde din mic și diverse reuniuni de consum și valorisare, pornite din sufletul și trebuințele poporului, pe cînd în 1865 abia era una singură în Basel, pe atunci, astăđi, după ultima statistică, sunt 347 de reuniuni puternice, pentru o populație de peste 3 milioane, va să dîcă cam la 10,000 locuitori o reuniune. Activitatea acestor reuniuni se concentrează în reuniunea centrală, care conduce și supraveghează totul. Progresele uriașe, obținute de popörele acestei țerișore în creșterea rațională a vitelor, industria brînzeturilor și în prelucrarea altor produse agricole, industrie, ce an de an aduce în țără sute de milioane de franci, are a se mulțumi numai și numai strălucitei organizații economice, precum și politice sociale înțelepte, ce cu multă stăruință o urmăză aceste mici, der harnice popöre.

Pe această cale trebuie să mergem și noi, decă voim să facem un lucru bun și folositor. Va fi greu, cum am dîs, der ori cât de greu, trebuie să ne-apucăm fără întărdiere de lucru, căci ori-ce dîi perdată pen-

tru noi e un pas ce-l rămânem de lume. Se vor găsi dór între noi câți-va ómenii de inimă, câte-va caractere puritane, cari s'ar se pună pe lucru. Ar fi trist bunăoară, decă nu s'ar găsi, s'ar nu șicem mai mult, de cât 10 localități române cu câte 20—30 de credincioși, cari s'ar se hotărască a păși pe urmele cinstiților pioneri din Rochdale, bine înțeles fără pretenșiunea de a ajunge când-va la gloria și mărirea englesă.

Găsescă-se la noi un om cu trageră de inimă, studieze cu temeiū cestiunea reuniunilor cu deosebire din punct de vedere practic și aplicativ, întocmescă în formă populară și simplă un călăuz practic și deschidă în felul acesta calea celor ce vor să lucreze, și veți vedé că nu ne vom da de rușine. Pe basa unui astfel de călăuz imediat s'ar putea începe acțiunea. În câteva localități românesce, cum am mai șis, se vor găsi 20—30 de curagioși pioneri cari s'ar începă acțiunea. Va fi greu, vor porni 30, se vor lăsa 15, ba pôte și 20, dér pentru aceea totuși trebuie mers înainte, trebuie făcute noue încercări de-a reuni pe cei șovăitori. Un an de șile s'ar puté aduna și la noi 10—20 cr. șeptémănal, din care cu vremea fie-care reuniune și-ar puté procura cele mai de lipsă articole de consum de unde ar puté și cum ar șci mai bine. Când aceste reuniuni ar prinde un pic de viață, ar urma reuniunea comunelor apropiate în scop de-a procura articoli în comun și a usa astfel de avantajele ce le oferă cumpărarea în mare. Cu timpul ar urma legătura faptică și legală între diverse reuniuni; cu un cuvânt cu cât numărul reuniunilor și al membrilor ar cresce, cu atât legăturile s'ar puté încheia mai tare, interesele fiind mai strinse și mai comune.

Mână 'n mână cu aceste reuniuni de consum s'ar puté imediat pune în aplicare mic și modeste reuniuni de valorisare, ori prin reuniuni aparte, ori, în comunele mai mici, aceste afaceri ar puté fi luate în mână tot de reuniunile de consum. Cum s'ar desvolta mai departe, mă feresc a proroci: tot ceea ce pot spune cu siguranță e, că multe lucruri bune s'ar puté face îndată ce am avea asigurată în mâinile noastre consumațiunea românescă. Numai acela ce cunósce bine referințele poporului de la sate și șcie cum omul șerac cumpără tot-déuna scump și vinde ieftin, pe când principiul economic e tocmai contrar, va înțelegé folosul și avantajele unei astfel de activități economice.

Merg însé mai departe și șic, că în munca acesta de reformă social-economică, inițiatorii ar puté fi cu succes secundați și ajutați de însăși „Asociațiunea” noastră. Alégă-se numai în comitetul fie-cărui despărțământ un bărbat cu pricepere, al cărui rol și chemare s'ar nu fie alta, de cât cu cuvântul s'ar țină vecinic viu în popor interesul pentru această mare acțiune social-economică. Conchete din când în când pe reprezentanții diverselor reuniuni din raionul șeu, sfātuescă-se cu ei asupra demersului, nevoilor și esperiențelor făcute despre ceea ce s'ar presintă și mici rapórtre împreunate cu date statistice reale.

Secțiunea centrală economică a „Asociațiunei” ar fi apoi chemată să urmărescă și să supravegheze activitatea micilor reuniuni. Din rapórtrele și datele statistice parțiale ar avé s'ar pregătescă rapórtre și statistice generale, cari s'ar servescă de îndreptar celor ce s'ar interesa de această acțiune. Din esperiențele căștigate s'ar puté întocmi mici șerieri populare și s'ar puté da sfaturi prac-

tice de cel mai mare folos. În felul acesta secțiunea economică a Asociațiunei ar puté face un lucru folositor și bun și nu s'ar mai angaja ca de present, de es. la lucrări în adevér de puțin folos practic și une-ori chiar neoportune. Căci astăđi întreaga activitate economică a acestei secțiuni se reduce la îndreptarea limbii comerciale și juridice, limbă, pe care — ce-i mai curios, — nici n'o avem încă. Un om cu mai mult spirit practic ar înțelegé, că numai afacerile frumoșe și estinse pot face o limbă comercială frumoșă și bună; cu alte cuvinte, esența și nu forma.

Acésta ar fi, d-lor, reforma social-economică, ce, după modesta mea părere, ar trebui cât mai curând întreprinsă, fie pentru a ne emancipa economicese, fie pentru a ne vedé cât mai în grabă consolidați într'un întreg deplin și armonic desvoltat.

Dér activitatea noastră în această privință nu pôte fi mărginită numai la atât. Sarcina nu pôte fi pusă numai în spatele populațiunei de la sate; ci noi, cestiți inteligenți de pe la orașe, încă trebuie să ne reclamăm partea noastră. Trebuie să căutăm și a ne pune cât mai în grabă în curent cu tóte ideile moderne de economie politică, finanțe și statistică. Căci e în adevér trist să veđi, câtă diferență e între noi și între alte popóre culte. Până când burghezul, ba chiar și lucrătorul elvețian, engles, ori german are însuși ocaziune să asculte și să cetescă, în formă potrivită pregătirei sale atari idei până atunci aceste pentru mulți dintre noi sunt: terra incognita. Bine vedem cum tótă lumea își îndreptază atenția spre cestiunile economice și financiare; noi însă nu numai că nu le cultivăm cătuși de modest, ci, adese-ori — mulțumită unor prejudețiți neînțelese — aceste cestiuni ni-se par cam brute pentru gustul nostru rafinat. Suntem ómeni necăjiți, respândiți în provincie de unde n'avem ocazie a ne instrui, șeraci, fără posibilitate de a sta în curent cu progresele științei moderne, dér cu tóte aceste de-am voi, am puté găsi și noi vre-o modalitate a ne ajuta.

Căci, uitați-vé, domnilor, cunósce de es. un oraș românesc cu advocați, preoți, profesori de specialitate, funcționari de bancă și învățatori destui și, cei mai mult cu comersanți români, cari decă ar urma pildele bune ale altora și s'ar lega să convină — să șicem la două șeptémăni odată, decă nu mai des — să discute și să studieze cestiunile de actualitate economică, financiare și sociale, cari ar trebui să ne preocupe, tot s'ar puté face ceva, în tot cazul mai mult de cât nimic și, cum am mai spus, pentru omul modest nimic în lume nu e prea puțin. Se înțelegé la început ar merge greu, pôte că nici n'am avé ce vorbi, am ride pôte, cum ni-e obiceiul noi de noi; cu timpul însă am începe și noi a înțelegé. S'ar ceti bucăți bune, articoli alesi, s'ar discuta și s'ar lucra, și din nimic s'ar face lucruri bune. Ar traspira din mijlocul acestor cercuri câte o lucrare, câte o idee, a-i familiarisa și pe alții cu spiritul vieții reale, cu un cuvânt s'ar porni și la noi o mișcare intelectuală în direcția vieții practice, de care atât de mare lipsă avem.

Permiteți-mi numai să ilustrez necesitatea acestor fel de cercuri și conveniri cu câteva esemple.

În timpul din urmă s'au întemplat evenimente economice și financiare de-o importanță deosebită. Astfel întreaga lume a fost și e preocupată de cestiunea convențiilor vamale și comerciale. În nemijlocita noastră vecinătate s'a elaborat un tarif vamal, a cărui aplicare chiar și

în cas de se isbutese a se încheia o convenție vamală mai favorabilă cu țera vecină, toți mărginenii noștri vor fi grav loviți în interesele lor economice. Ei bine, decă s'ar fi aflat și la noi doi-trei bărbați cu tragere de inimă și cu pricepere să studieze pe de-o parte tariful vamal, referințele de dincolo, pe de altă parte să caute să cunósce bine referințele economice ale acestor mărgineni pôte că tot s'ar fi aflat și pentru acești ómeni vre-o modalitate de scăpare, le-am fi putut da vre-un sfat ori le-am fi putut îndrepta atențiunea cătră vre-o altfel de ocupație. Așa o să șicem: „nu s'a mai putut face nimic”, fără să fi cugetat șerios, în adevér așa-i ori ba?

Sunt de lipsă aceste conveniri și pentru cultivarea și instruirea noastră reciprocă. Să vedeti, un factor de căpetenie în viața noastră economică sunt a se considera băncile noastre. Așemănați însă activitatea acestor bănci cu activitatea băncilor moderne, și veți vedé, că pe când ale noastre se ocupă aproape exclusiv cu mijlocirea de credit, pe atunci la băncile moderne mijlocirea creditului a cădut pe planul al doilea și o mare parte din activitate o desvóltă pentru înlesnirea producțiunei și circulațiunei bunurilor reale. Nu veți găsi cap luminat, economist ori financiar de valóre, care să nu admită noua direcție, ba ce e și mai mult bărbați vërșafi în ale științei și în practica vieții la tótă ocaziunea își ridică cuvântul pentru propovăduirea noiei misiuni a băncilor moderne. Ce ocazie bună ni-ar da și noué a-mintitele conveniri pentru studiarea operațiunilor de bancă, dér cu deosebire pentru studiarea fluctuațiunei și mișcării capitalurilor, nu mai puțin pentru studiarea politice de bancă. Tot asemenea împreună s'ar puté analiza rapórtrele și bilanțele băncilor străine și s'ar puté face studii comparative de mare folos.

În fine, cine ar puté enumera acum tóte câte s'ar puté face! Alții merg și mai departe: se imprăscie în lume, se ocupă, studiază, ér rezultatele studiilor făcute le comunică în astfel de cercuri și conveniri.

Noi, brașovenii, suntem șilnic pe valea Prahovei, dér pentru aceea cine s'a gândit să studieze adevérata însemnătate a acestei văi, industria și comerțul ei. Să șcim și noi ce operațiuni să fac, cine le fac, în ce proporție lucrază capitalul străin și cari sunt avantajele ce le oferă? Au trebuit să vină nemții, francesii și englesii și americanii să-i iee folosul și noi — o palmă de loc numai — să admirăm numai vilele și zidurile fabricelor.

E drept, că astăđi n'avem puțință a ne arunca în afaceri străine dér va veni vremea, c'o să trebuescă să ne mișcăm și pe alte terene, căci cu simplele noastre operațiuni de bancă cu greu vom putea susține concurența băncilor străine; va veni vremea — îndată ce se pune și la noi basă unei activități economice mai consci — când băncile noastre vor fi chemate să iee rolul băncilor moderne, înlesnind producțiunea și circulațiunea, angajându-se în întreprinderi comerciale și industriale.

Admit, vor fi și la noi bărbați, cari s'or fi ocupând și ar fi în curent cu marile progrese ale operațiunilor de bancă, dér câtă vreme nimic nu se dá pe șema publicului mare, aceste cunósșințe sunt pentru noi un capital de puțină valóre. La noi nu mai pôte fi vorba numai de indiviđi bine pregătiți. La noi e lipsă, ca aceea parte a publicului nostru, care se dedică carierelor practice să fie crescută, să cugete și să simtă în sensul ideal al vieții reale

căci numai așa vom puté deveni ómeni de inițiativă și de întreprindere. În aceste ar consta, domnilor, reforma ce trebuie întreprinsă pentru organizarea vieții noastre social-economice.

Și acum, după-ce de șigur ați înțeles, că acel centru românesc de care v'am amintit, și din care ar puté porni cu succes o astfel de mișcare intelectuală e orașul d-vóstră Brașovul, permiteți-mi să fac o mică digresiune. Nu șciu de ce, când cuget la această reformă în viața noastră socială, gândul mă pórta înapoi la acea epocă plină de mărire, când o mână de entusiști brașoveni, înțelegând spiritul timpului și nevoile poporului, au pus temeiū acestui centru de cultură națională, de unde timp de mai bine de-o jumătate de veac, s'a putut adăpa atâta lume românescă. Cât de mulțumiți ar trebui să fie brașovenii, că tot lor li-e rezervată șorțea, ca astăđi, când necesitățile ni-s alte, când idealul nostru e tocmai consolidarea noastră social-economică, s'ar hotări să facă un nou început și prin înființarea unui cerc pentru științele sociale și economice ar pune temeiul unei noue școle, de unde să pornescă cunósșințele și ideile, cari să înlesnescă și să pregătescă pe acest horopșit popor la lupta pentru existență. Se va lega atunci de numele Brașovului, pe lângă epoca de glorie a lui Corresi și Popasu, un al treilea titlu de recunósșință, dér și de cinste, de virtute și de mândrie românescă!

(Va urma.)

Óstea lui Ștefan cel Mare.*

O mai seriósă organizare a armatei Moldovene începe odată cu suirea lui Ștefan pe tron.

Cea dintăi grijă a tinerului, dér marelui Voevod Moldovean a fost, — cum se întrec cronicarii a o șpune, — să orinduscă óstea Moldovenescă *numind căpitan și hodnogi* (locotenenti) și împărțind óstea în călárași și pedestri.

Din isvórele pe cari le avem, putem face în șfirișit, un tablou destul de lámurit asupra armatei lui Ștefan:

„Națiunea acésta, — adecă națiunea moldovenescă, — șerie Paul Jovio, prin 1494—1547, escelază prin cavalerie“.

Ér mai departe (în aceeași operă „Historia sui Temporis“): „Afară de pedestri, al cărei număr, după obiceiurile acestui popor român, era mic, ei aveau peste 50,000 cavalerie...“

În același fel șerie Veranțiu, Goreciu Reicherstorf, Dlugoss, principele Cantemir. Cu un cuvânt, din tóte șerierile vechi ajunse până la noi, reiese în chip vedit, că armata moldovenescă, deși era împărțită, pe vremea lui Ștefan, în cavalerie și pedestri, ea escela totuși prin cavalerie.

Cavaleria moldoveană, care se putea ridica, după șpusele principelui Cantemir, chiar până la 100.000 de ómeni, era alcătuită din curteni, adecă din boieri, și din călárași, în cari intrau slujitorii și țeranii.

În privința numărului óștilor alesi, adecă a cavaleriei nobile, părerile sunt împărțite. Unii scriitori se miră că la Valea Albă, de pildă, au putut lua parte în rșboiul cu Turcii 10.000 de curteni. Numărul acesta li-se pare fabulos... Alții însă, — cum e, de pildă, un preot italian, contemporan cu Ștefan, anume *Ballazar de Piscia* merge și mai departe. Acest preot într-o relație scrisă în 1476, — tocmai în anul luptei de la Valea Albă, — scrisóre ce se păstrază în biblioteca marciană din Veneția, — dice că „*Tătarii intrând în țera pe la Ștefănești, au robii 15,000 de nobili moldoveni*“.

Deci, numai în timpul luptei de la Valea Albă, numărul nobililor s'ar putea

* Un capitol din broșura „Ștefan cel Mare șeu Atletul lui Ștefan“, după cele mai vechi hrisóve, de G. Becseu-Silvan. A apărut în editura librăriei, C. Șfetea, Bucuresci. Prețul 50 bani.

ridica la 25—30.000. Adevărul e, însă, că scriitorii vechi au amestecat, printre adevărații boieri, purtători de înalte titluri și ranguri, și pe cei cu ore-care dare de mână, cum erau de pildă răzeșii.

Călărașii de țără, puși sub comanda marelui Hatman, se ridicau la cifra de 11.000. Apoi veneau **Panțirii**, **pușcarii** adevărați; în sfârșit tot în această cavalerie de rând intrau: călărașii de Galați, călărimea Lăpușeni, Orheiului și Sorocoi, umblătorii de Hotin. Apoi capitaniile streine de leși, unguri, sârbi, bulgari, tătari, cazacl...

Infanteria se compunea din dărabani și lefegii, — corp de vr'o 8.000 de oameni plătiți de domn, puși sub comanda a 8 căpitani și a unui vel — séu mare căpitan; — din:

1) Codrenii Tigheciului, ce se ridicau până la 12.000 de oameni, toți robuști și înspăimântători în războie;

2) Pedestrimea Câmpu-Lungenilor și a Hânganilor.

3) Și în sfârșit din capitaniile de mii, adevărații din milițieni, ce se ridicau une-oră până la 20.000 de oameni, toți puși sub comanda **Vornicului țării de sus** și **vornicului țării de jos**.

Când țera era în primejdie, se ridicau și glotele compuse din ultimele categorii ale boierilor cu slugile lor, din breslașii negustorii, maslii și velii...

În privința armelor și costumelor acestor armate, avem câteva noțiuni precise. Armele obișnuite erau **arcu**, **sulița**, **lancea**, **spada**, **paloșul**. Acestea erau arme ofensive. Pe de-asupra lor, se mai adăugau armele ofensive ale cavaleriei alee: strălucitoare vestimente medievale de argint, de oțel, și de aramă: coiful și pieptarele de oțel, cămășile de zale, pavezele, mănușile de fier, zecele cailor...

Artileria era compusă din tunuri și „pușci“ — cum se dicea pe atunci, — de bronz și de fier. Cele de bronz erau mai mari; cele de fier mai mici. Ele aveau une-oră două-trei și chiar mai multe tuburi, suprapuse, așezate pe rotițe ușoare. Tunurile acestea, — séu aceste „tunuri-revolver“ cum le dice Hașdeu — puteau fi tirate și cu brațele. Glonțele séu bombele, — ori mai bine și „cembarele“ cum se chemau pe atunci ghiulele lor, — erau de fier și de plumb.

Tactica de război, a vechii armate moldovenesci, era simplă. Formația pe câmpul de bătăe era oblică și concavă. La centru era așezată pedestrima; în aripa dreapta Curtea, adevărații cavaleria măruntă împreună cu căpitaniile streine; în aripa stângă călărașii de la țără; în față era așezată artileria.

La spatele infanteriei, la centru sta Domnul înconjurat de curtenii; adevărații cavaleria nobilă. În vremea atacurilor orănoene, Domnul împreună cu oștea nobilă, rupeau rândurile infanteriei și eșiau ca o furtună în fața inamicului.

Acest asalt îndrăzneț și neașteptat avea darul de a demoraliza armata inamică. Acesta era oștea nebiruitului „**Alte** al lui Cristos“; a marelui Ștefan!

Inchipuiți-vă acum, totă această cavalerie — parte îmbrăcată în armuri ev-medievale, parte în simple, dér atât de pitoresc costume dacice, — furnicând prin lagăre, séu alergând prin păduri și pe șesuri... Ascultați o clipă zingănitul armelor și ropotul „iuților și pieptoșilor cai moldovenesci“. Mai ascultați sunetele de alarmă, buciurile și surlele, cobuzele și cornurile de argint. Ascultați, apoi acel strigăt strămoșesc de „ucide! ucide!“, răsunând pe plaiuri, din mii de piepturi oțărite, — și sigur sunt, că în inimile d-văstră vă bate, odată cu dragostea de țară, și încrederea nemărginită în biruința crucei!

Totă această armată era opera **patriotismului și a credinței în cel de sus**, personificate în a doua jumătate a secolului al 14-lea în Ștefan cel mare, era cruciada monștră, era însăși armata lui Dumnezeu! De aceea ea era așa de glorioasă! De aceea ea biruia aproape în tot-deuna și pretutindeni.

Căci, să ieșim puțin din sfera visului

Orî cât de strălucitoare ne-ar păre nouă această oște, totuși trebuie să avem în vedere, că ea era încă primitivă. Ea era nu la o distanță enormă de superba și fulgerătoare armată și artă militară de azi, ci la o mare depărtare, în ce privește armamentul, instrucția și numărul, chiar de oștile popoarelor învecinate, cum erau armatele polonese, unguresci și musulmane.

Deci Moldovenii, séu mai bine și **cruciații de la gurile Dunării**, decât biruiau, ei biruiau grație unui eroism fără asemănare și a unei puteri mai mari ca puterile lor: **a puterilor de sus...**

MULTE ȘI DE TOTE.

Situația femeilor în Turcia.

În Turcia femeia este aproape tot așa considerată ca și un animal. Ea este sclava bărbatului. Și va trece încă multă vreme până când Turcia va fi demnă a se număra printre statele civilizate.

O mărturisire nouă și de mare importanță, făcută cu ocazia congresului feminist din Berlin, a pus pe tapet chestiunea sclăviei femeii în Turcia. Expunerea a fost făcută de prințesa turcă Hairie-ben-Aiad. Ea a spus:

Turcia a subscris actul de la Bruxelles despre ștergerea sclăviei cu Negri, dér acasă la ea bătute și acum sclăvia femeilor. Femeile în Turcia sunt sclave în înțelesul strict al cuvântului. Turcia cumpără femei pentru haremurile ei și le face sclave, cari trebuie să asculte orbesce de stăpânii lor și pe cari stăpânii le pot vinde la altul. Instituțiunea sclăviei e sprijinită de autorități și chiar persoanele conducătoare și cu influență în viața publică se tem de puterea femeilor libere și preferă ca sclavele să aducă în lume și să crească generațiunea nouă. Pentru a face pe plac persoanelor înalte, chiar soțiile lor se ocupă cu comerțul și dresarea sclavelor. Fetele pentru haremurii sunt cumpărate mai ales din Caucaș. La sclăvia femeilor nu vor renunța Turcii nici odată de bună voie, ci numai sub presiunea puternică a opiniei publice din Europa, care a șters odinioară sclăvia cu Negrii.

Daruri de nuntă prețioase.

Soția regelui Italiei a primit la nuntă ca dar din partea Țării și a Țarinei o splendidă diademă, care a costat peste două milioane de franci. Darul de nuntă al principesei Henrietta de Belgia și al soțului ei ducele de Vendome a fost atât de greu, încât a trebuit să fie împachetat în 150 de lăzi și cântăria 11 tone.

Un dar prețios a primit regina Greciei cu ocazia nunții ei de argint; acesta a fost făcut în comun de opt rude ale ei, între cari erau și regele și regina Angliei și consta dintr'un serviciu de masă de argint masiv, compus din 796 farfurii și 130 castrone. Fie-care bucată avea gravat monogramul fericitei părechii.

Miss Louisa Pierpont Morgan, fiica celebrului miliardar american, a primit de la tatăl ei ca zestre suma de patru milioane de franci, un splendid palat la Hudson, numărate și prețioase giuvaerice în valoare de peste 7 milioane de franci, precum și alte numărate daruri împachetate în 400 de lăzi. Nunta a costat 700.000 de franci. Pentru flori s'au cheltuit peste 50.000 de franci.

Covorele pentru împodobirea saloanelor au costat peste două milioane de franci.

Miss Helen Lauglin, soția lui Carrol (America), a primit atâtea daruri de la tatăl ei, încât au trebuit să fie transportate cu 4 camioane.

Anunțuri de căsătorie.

De la 10 până la 16 Iunie.

1) Ioan Balea lucrător în Hondal cu Florea Susan gr. or. din F. Certes. 2) Vadasdi Iozsef ev. ref. calță de pantofar cu Iuliana Țeran amândoi din Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

Stabiliment de hydrotherapie

Wällischhof,

stațiune de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Arangiament modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer, sôre, massage, electricitare, gimnastică suedă etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului

Dr. Marius Sturza.

PUBLI CAȚI UNE.

Ajutore pentru învățacei dela comerț.

Societatea comercianților români din Brașov oferă pe anul 1904—09 ajutore decâte 100—200 cor. anual, pentru învățacei aplicați deja, séu cari se vor aplica de aici înainte în Brașov la vre-o ramură de negoț.

Aceste ajutore se asigurază învățaceilor pe tot timpul cât se vor afla în Brașov la vre-o ramură de negoț, dacă se pòrtă bine.

Dela cei cari doresc vre-unul din aceste ajutore, se pretinde să aibă cel puțin 2 clase reale, civile séu gimnasiale.

Petenții după aceste ajutore au să se subșternă aici următoarele documente:

1) carte de botez; 2) atestat de școlă; 3) atestat medical; 4) atestat despre starea materială a părinților.

Cererile de ajutore sunt a să adresa d-lui **Teodor Nicolau**, comerciant în Brașov.

Brașov, 1 (14) Iunie 1904.

Teodor Nicolau, **Ioan Lenger**,
preș. societății. 2—3 secretar.

De închiriat său de vânzare,

casele din Strada Căpitanului nr. 12, constatătoare din 5 odăi partere, 4 odăi în etaj, împreunate cu 2 bucătării și 4 pivniți. La poziția cea mai frumoasă.

Informații se dau la proprietarul
Ioan Zamfir,
Brașov, podului Grid nr. 4.

Cea mai nouă și mai bună carte de limba maghiară pentru școlile populare române

a apărut în editura lui W. Kraft în Sibiu:

Carte de cetire și gramatică maghiară, pentru școlile populare cu limba de propunere română, de **Dr. A. Schullerus și I. Popovici**.

Partea primă 8° mediu, 88 pag. Prețul legat . . . Cor. —50.

Partea a doua 8° mediu, 285 pag. Prețul legat . . . Cor. 1.70.

În legătură cu aceste cărți stă:

Manual pentru propunerea limbei maghiare în școlile populare cu limba de propunere română. (Indigitări metodice și schițe de lecțiuni), de **Dr. Schullerus și I. Popovici**, 8° mediu, 47 pag.

Prețul broșat Cor. —60.

Consiliul pentru instrucțiunea publică de pe lângă Înaltul Ministeriu al instrucțiunii publice, în ședința sa din 9 Mai 1903 s'a exprimat în mod favorabil asupra acestor cărți.

Excelența sa D-l Ministeru reg. ung. de culte și instrucțiune publică, pe baza criticei oficiose a aprobat aceste cărți prin ordinațiunea sa Nr. 1108—904, Pres.

Profesorul Dr. Jancsó Benedek în recenziunea sa asupra acestor cărți țice între alte următoarele: „... fiind aceste cărți lucrate cu diligență laudabilă și după un metod pedagogic corect... le recomand în convingerea, că aceste cărți vor face foarte bun serviciu în școlile amintite la propunerea limbei maghiare.

Presă încă a apreciat aceste cărți în modul cel mai favorabil, recomandându-le ca pe cele mai bune printre toate cărțile de limba maghiară, câte au apărut până acum.

Conferențele învățătorești, după compararea făcută între cărțile existente de limba maghiară, au recomandat „Carte de cetire și gramatică maghiară“ de Dr. A. Schullerus și I. Popovici, ca fiind mai corespunzătoare, mai practice. Deci fie-care învățător, în interesul său și al elevilor săi, va face bine folosindu-se de aceste cărți la propunerea limbei maghiare.

După ce din mai multe părți s'a exprimat părerea, că partea II ar fi prea voluminoasă pentru școlile sătesci cu un învățător s'au luat dispoziții ca pe începutul anului școlar 1904/5 să apără o ediție mai redusă și mai ieftină a părții a doua.

Iconele de intuițiune de Hölzel, cari servesc de basă la aceste cărți, se află în librăria W. Kraft. Prețul unei icone de pãrete trãse pe pãnzã C. 6-60.

Cel mai mare atelier de monumente.

Subscrisul are onore a recomanda Onor. public

**Atelierul său de cioplitorie de piatră,
și marele deposit de
MONUMENTE sepulcrale de MARMURĂ**

și din alt material, lucrate fin și durabil.

Brașov, Strada Gărei,
(lângă ramificația Tramvaiului).

Tot acolo se află **mare deposit de Marmură, Granit, Syenit, Labrador Andesyt și petri de năsip**, durabile și scutite de îngheț, cu **prețuri ieftine.**

Mare deposit de mobile din pãtrã de marmurã, permanent 200 bucãți în deposit dela 10 cor. până la 2000 cor.

Nicăiri nu se pot procura mai ieftine, fiind din mâna primă.

De asemenea iau în antreprisă ori-ce fel de lucru de cioplit pãtrã la zidiri.

Devisuri și prețuri curente stau la dispoziție gratis.

Rugându-l decî On. public de binevoitorul sprijin, sunt cu totă stimă

IOSIF NAGY, BRAȘOV

măestrin în cioplitură de pãtrã.

Strada gărei la ramificația Tramvaiului.

10—10.

Medalia de aur dela Expositia stiintifica din Bucuresti, 1903.

Enciclopedia Romana
 publicată din îndreptarea și sub auspiciile
ASOCIAȚIUNII
 pentru
 literatura română și cultura poporului român
 de
Dr. C. Diaconovich.
 Cu numeroase ilustrații și hărți.
 3160 pag. 8" mare — 37.622 articole.
 3 tomuri legate luxos K 80.—
 33 fasc. broșurate K 70.—
 Editura și tiparul W. Krafft, Sibiu. 1904

Novitate. MAGAZIN DE HAINE Novitate.
 pentru bărbați și băieți.

Subscrisul are onoare a aduce la cunoștința Onor. public, că mi-am mărit magazinul meu cu bună reputație, de confecțiuni pentru dame

GOLDMAN N. P.

cu un magazin de

haine bărbătești, de băieți și copii,
 corespunzător cerințelor moderne, pe care l'am instalat în
Piața Șirul inului în palatul lui Czell.

Prețurile cele mai ieftine.

Pui la dispoziția On. public executarea cea mai bună și efectuarea cea mai solidă.

Principiul meu este, eu câștig puțin să fac vânzare mare.

Rugându-mă de o cercetare număroasă, rămân

Cu totă stima

GOLDMAN N. P.

magazin de haine bărbătești, de băieți și copii (palatul Czell).

Vând

în PIVNIȚA ESTERHAZY, Brașov
 în exploatare personală:

Vinuri eschisite fine,
 Rachiuri prima de droșdii și tescovină,
 Bere în sticle de Czell și Steinbr.
 Kleinoscheg Șampanie.
Mâncări calde bune.
Delicatese à la local de dejun.

O încercare convinge, că în pivnița Esterházy toate sunt bune și ieftine.

Wilhelm Kopony,

PROPRIETATE de VÂNDARE

în Orlat, (lângă Sibiu).

Casă vechie de piatră, sub nr. 344, aflătoare în piața din Orlat cu jumătate curte, jumătate grădină, un pământ lipit de ele, 5 stângini cubice de piatră și 21 mii cărămidă adunată spre edificare la fața locului, precum și supra-edificatele aflătoare, sunt de vânzare din mână liberă.

Doritorii de a-le cumpăra, după ce le vor vedea, să se adreseze de-adreptul la subscrisul proprietar

Dumitru Pop,

Gyulafehérvár, strada Traian nr. 85.
 1—3.1406.

Odăi mobilate

förte curate și frumoșe, cu privire spre Promenadă se pot lua în chirie la

VILLA KERTSCH

cu ziua, cu săptămâna și cu luna în preț förte ieftin.

O vilă

frumöșă și elegantă cu grădină de pöme separată, este de vânzare din mână liberă.

Informații se dau în Brașovul vechi Str. Țintașului nr. 17/a.
 2—3.1400.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei”
 se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

AVIS!

Subscrisul am onörea a mă recomanda On. public din loc și împrejurime ca

Măestru zidar român
 diplomat, în Brașov.

Iau asupra-mi ori-ce lucrări de zidărie nouă și reparaturii ce cad în bransa acésta.

Cu o praxă de mai mulți ani, și după absolvarea cursurilor dela școla de meserii de stat, sunt în stare de a satisface pe deplin lu rările, cu care voi fi însărcinat, spre deplina mulțumire a On. public.

Primesc executarea de planuri, devise și preliminar.

La cas de trebuințe rog a mă înscința prin carte postală și voi răspunde imediat la ori și ce cerere.

Tot-odată rog pe On. oficii parochiale, eforii școlare, cari au de cuget a zidi seu adapta școlii case parochiale și altele, a reflecta la subscrisul. Stau la dispoziție ori și când a da explicațiuni, înainte de a se da planurile în lucrare.

Tot ce se lucrăză este sub conducerea și supraveghierea mea proprie asemenea ori-ce lucrare luată asupra-mi se face în termenul fixat, fără întârziere și cu

Prețuri convenabile.

În speranță că cât mai curând voi fi însărcinat cu lucrări

semnez cu totă stima

Ioan Tampa,
 măestru-zidar

3—6.1394.

Brașovul-vechiu, strada laterală nr. 9.

ISVORUL de APĂ AMARĂ FRANCISC IOSIF se distinge

dupa declarațiunile autorităților medicale:

- „Resultat în totd'anna sigur și multamtor.”
 Prof. Dr. Erhardt, Berlin, director al clinicei medic.
- „Chiar și în cantități mici are efect și nu este desagreabilă la beut.”
 Prof. Dr. Kussmaul, Heidelberg, director al clinicei medic.
- „În cantitate mică, abia 150 gr. are efect sigur.”
 Prof. Dr. de Korányi, Budapesta, director al clinicei medicale.
- „În general lăudată ca avënd gust bun.”
 Prof. Dr. de Buhl, München, director al instit. patologic
- „Un gust mult mai bun, decât la alte ape.”
 Dr. Hofmeyer, Berlin, medic dirigent al spitalului Elisabet.
- „Produce efect chiar și în cazul, când intestinul este iritabil, fără dureri și fără greutate.”
 Prof. Dr. de Leube Würzburg, director al clinicei medicale.
- „Întrebuințarea este liberă de ori-ce consecințe desagreabile.”
 Prof. Dr. Baccelli, Roma, directorul clinicei medic.
- „Supără acțiunea stomacului, mai puțin de cât alte ape minerale.”
 Prof. Dr. Theodo i, București, medicul regal.
- „Chiar la întrebuințare mai îndelungată nu provöcă indispoziții.”
 Prof. Dr. de Baumberger, Viena, director al clinicei medic.
- „Efect unitor, förte bun, chiar și la întrebuințare mai îndelungată.”
 Prof. Dr. Drasché, dirigintele sect. V., a spitalului general.
- „Se întrebuințază cu folos până în ultimul timp.”
 Prof. Dr. Schauta, Viena, director al clinicei I., pentru böle de femei.

Certificatul ministrului de răboi c. și r. (secția sanitară) în Viena.

„Apa amară Francisc Iosif are aproape fără excepție efect sigur și repede, necausând nici chiar la întrebuințare mai îndelungată indispoziții secundare. Bolnavii o beau bucuroși din cauza gustului plăcut.”

APA MINERALĂ „FRANCISC IOSIF”

Se pote căpăta în toate depozitele cunoscute de ape minerale.

DIRECȚIUNEA ÎN BUDAPESTA.

Spre a se asigura contra amăgirilor, consumentul să ceră expres

„Apa amară „FRANCISC IOSIF”. 10—20.1301.

Țigle de Cement de acoperiș (Langfalz)

förte rezistente contra intemperiiilor. Material ușor de acoperit și de durabilitate nețermurită.

Se capetă cu preț förte ieftin la Fabrica PORTLAND-CEMENT din Brașov.